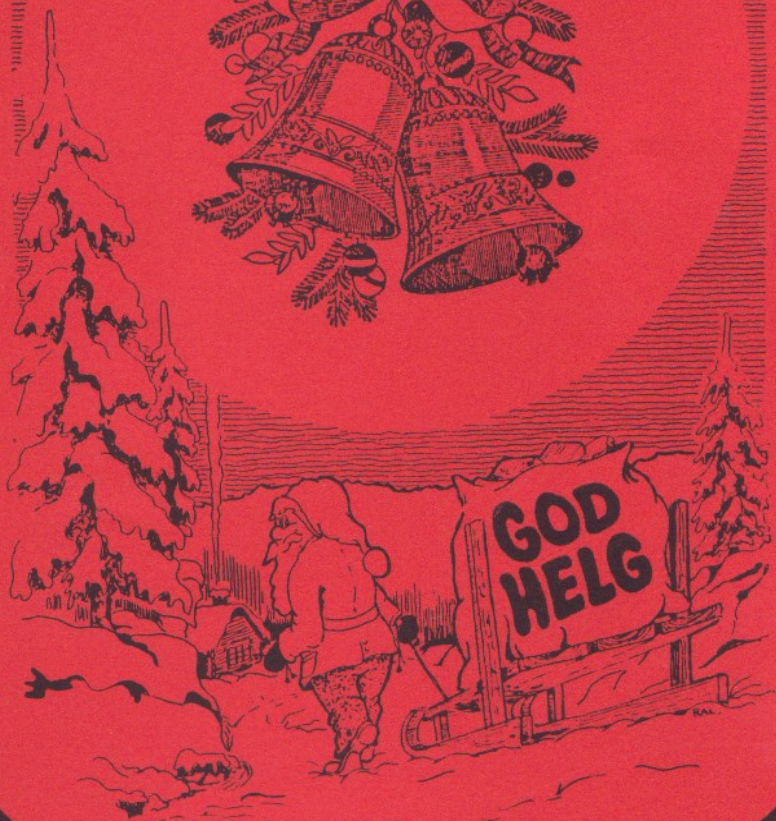
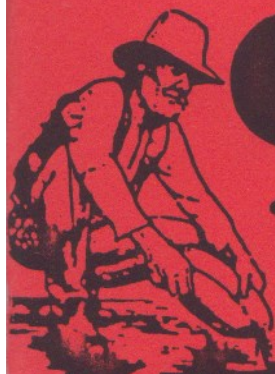

GULD NR.24 1994 VASKAR'N

* utgivet av SVENSKA GULDVASKARFÖRENINGEN *

Copyright Sgf

Svenska Guldvaskeföreningen

2

STYRELSE

ORDFÖRANDE

Johnny Hagberg
Moränvägen 26
136 51 HANINGE
tel. 08-500 258 86

SEKRETERARE

Bengt Drake
Salviagången 18
312 36 LÅHOLM
tel. 0430-17339

KASSÖR

Cecilia Strandberg
Parkvägen 44 B
802 64 GÄVLE
tel. 026-651 59

LEDAMOT

Rolf Saxström
Kometgatan 7 B
784 53 BORLÅNGE
tel. 0243-224 563

LEDAMOT

Hans Wallin
Bogårdsvägen 9
803 48 GÄVLE
tel. 026-166 380

SUPPLEANT

Bo Fischer
Vasagatan 11 A
792 32 MORA
tel. 0250-181 45

REVISOR

Ulf Lindgren
Kyrkstuguvägen 50
981 91 JUKKASJÄRVI
tel. 0980-212 33

REVISOR

Bertil Olofsson
Industrigatan 7 B
112 46 STOCKHOLM
tel. 08-650 40 06
654 29 60

GULDVASKARN

Redaktör: Johnny Hagberg
Föreningsinformation: Bengt Drake
Medlemsförsäljning: Hans Wallin
Tävlingsresultat: Rolf Saxström
Dredge utlåning,
SGF Inmutningar: Hans Wallin

FÖRENINGENS POSTGIRO 63 04 54 - 7 MEDLEMSAVGIFT ÄR 100 KR.

ISSN 1101-9166

FRÅN ORDFÖRANDEN

Just nu medan jag skriver dessa rader sänds ett guldvaskarprogram från Colorado i NBC kanalen på kabelTV. En av de amerikanska guldvaskarna håller upp en fin liten nugget mellan fingrarna, lyckans ost. Jag kommer att tänka på när ska vi i Sverige vaska fram någon nugget med en något så när volym. Visst hör man talas om personer som vaskat fram en nugget ur det svenska gruset, men när man försynt frågar om man kan få se lyndet, får man höra alla möjliga bortförklaringar, hur ligger det till med sanningen? Men jag är optimist, det finns enorma mängder sand och grus i vårt avfänga land att vaska igenom. Och vi är faktiskt några stycken som utövar denna hobby så med en bra prospekteringsstrategi bör vi nog snart vara vid målet. **NUGGETEN!!**

Egentligen skulle höstnumret varit er tillhanda för länge sedan men jag vet, att ni vet, att lösenordet för en tätare utgivning helt enkelt är mer material från er måste skickas in. Tidningsurklipp, några handskrivna rader om helgutflykten, frågor, påståenden, kritik, m.m. Tidningen blir inte bättre än vad vi gör den till.

Årsmötet i Skorped under SM gav oss en ny sekreterare och kassör, Bengt Drake från Laholm och Cecilia Strandberg från Gävle. Bengt tar hand om administrationen med tillhörande sysslor. Cecilia kommer att hålla reda på räkenskaperna. Jag önskar dom lycka till med jobbet.

Jag vill härmed passa på att tacka Sten Bergström för ett förtjänstfullt sekreterarjobb och ett mycket flitigt bidragsgivande till Guldvaskarn. Anneli Bergström som innehaft kassörsjobbet sedan föreningen bildades, med undantag för en kort period och på ett utmärkt sätt skött räkenskaperna vill jag tacka för ett noggrant arbete. Sten kommer att fortsätta med jobbet i tävlingskommitten som jag vet ligger honom varmt om hjärtat. Från och med nu kommer allt som har att göra med tävlings information, resultatlistor, m.m. att handhas av kommittén som får sina egna sidor i Guldvaskarn.

Att en hel del medlemmar besöker våra föreningsinmätningarna och får guld med sig hem det vet jag. I höstas t.ex. för ett gäng från Eskilstuna upp till den ena Lyckseleinmätningen och trots att frost, snålbläst gjorde sitt för att jävlas. Var man helt nöjd med den guldskörd man hade med sig hem. Egentligen är detta inte så konstigt då praktiskt hela Lycksele kommun är guldanomal, och att hitta en lämplig vaskplats inte är det svåraste. Är man sedan ett litet sammansvetsat gäng som jobbar ihop vid en eller flera rännor så bör man få sin guldtörst något så när stillad.

Flera medlemmar har undrat varför vi inte har flera sommarmöten. Naturligtvis skulle vi ha det om det kom in fler förslag på lämpliga platser. Så ta dig en funderare käre medlem, var någonstans vore det lämpligt. Kanske någonstans i din hemma skog? Välkommen med förslag.

Styrelsen har pratat litet om att föreningen ska ordna en resa ner till Frankrike VM, -95. Flera av oss har vaskat franskt guld och skulle nog vilja göra om det. Vill man inte tävla så finns det fina tillfällen att utforska omgivningarnas guldpotential. Hör av dig om du har några ideer om t.ex. bussbolag, annat transportsätt, om du vill följa med, eller om du har någon synpunkt.

Nu under vintern kommer medlemsförsäljningen att få lagret påfyllt, bl.a. har det införskaffats en liten behändig balansväg till ett moderat pris, mer om detta i nästa nummer. Videoutlåningen kommer att få sig ett tillskott av vaskfilmer från USA. Hör utav dig till Rolf får du veta hur videojobbet fortskrider.

Ett nytt vaskområde i Finland verkar se dagens ljus för oss svenskar. I somras var jag och provvaskade i gränstrakterna vid Salla. Där finns det än så länge bara några få inmutningar. Man har redan arrangerat sin första blygsamma vasktävling, med bl.a. deltagare från Ryssland. Gruvbolaget Rio Tinto Zinc prospekterar efter diamanter och guld i hela området till och med in i Ryska fjärrkarelen. Om deras diamanfynd ska jag berätta i ett senare nummer av vaskarn. Vi kommer att hålla kontakt med Sallafolket för att om möjligt hjälpa dom med råd och dåd vid deras tävlingsarrangemang, rapport kommer.

Nästa år kommer att bli mycket tävlingsintensivt för den som så vill. Måste du bestämma semester tidigt så råder jag dig att ta en titt på tävlingskalendersidan längre fram.

Till sist har jag några sidor WGA information på engelska. På årsmötet förekom några knorranden om det engelska språkets förekommande i vaskarn. Och det efterlystes någon som hade tid att översätta dessa sidor till hjältarnas språk. Har du tid? så hör av dig. För säkerhets skull har jag placerat sidorna sist, du kanske inte orkar läsa ända dit så då är ju ingen skada skedd. Var jag elak igen?

EDER SLAV.

God Jul och Gott Nytt År

Svenska Guldvaskarföreningen

5

postgiro 63 04 54-7

ÅRSMÖTE FÖR SVENSKA GULDVASKARFÖRENINGEN; SKORPED 9 JULI 1994.

1. SGF's ordförande förklarade mötet öppnat.
2. Till mötesordförande valdes Lars Lundefors och till mötessekreterare valdes Sten Bergström.
2. b Till justeringsmän tillika rösträknare valdes Ulla Kallander och Ulf Lindgren.
3. Mötets kallelse godkändes.
4. Mötets dagordning godkändes.
5. Verksamhetsberättelsen upplästes och godkändes.
6. Kassareportern upplästes och godkändes.
7. Revisionsberättelsen upplästes och godkändes.
8. Styrelsen erhöll ansvarsfrihet under det gångna året.
9. Rapport från tävlingskommitten (f.n. P-O Sandström o. Sten Bergström): Kontakt är etablerade med intresserade tävlingsarrangörer såsom High Chaparral, Boliden, Lycksele Kommun, Ranch Siikavaara o. Jukkasjärvi. Kontakt är också hållen med redan etablerade arrangörer i Sverige o. Finland.
10. Val av styrelse ledamöter.
 - a) Till ordförande valdes Johnny Hagberg (1 år)
 - b) Till sekreterare valdes Bengt Drake (fyllnadsval 1 år)
 - c) Till kassör valdes Cecilia Strandberg (2 år)
 - d) Till övriga styrelse ledamöter valdes Rolf Saxström och Hans Wallin (båda på 1 år)
 - e) Till suppleant valdes Bo Fischer (1 år)
11. Till valkommittén inför årsmötet 1995 valdes Anneli Bergström, Ulf Lindgren och Lars Lundefors.
12. Till revisorer valdes Bertil Olofsson och Ulf Lindgren (båda på 1 år).
13. Årsavgiften bestämdes till att fortfarande vara 100 kr/år.
14. Som SM-arrangörer 1995 godkändes Lannavaara och som SM-arrangörer 1996 godkändes Kopparberg.

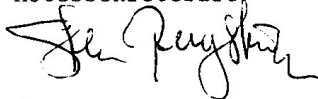
15. ÖVRIGA FRÅGOR: Ahti Majanen tackades för sin "gnällspiks-artikel" i Guldvasar'n. Samtidigt delade han ut ett "gnällspikspris" till Kopparberg. Av densamme fick också paret Hulkkonen ett "särskilt förtjänat pris", en guldvasargubbe. Båda prisen gäller ett år och ska vandra vidare. En som översätter från engelska till svenska vad det gäller artiklar om guld efterlystes. Artiklarna publiceras sen i Guldvasarn.

Guldvaskartävlingar, kornens storlek i dessa och lite andra saker vad det gäller tävlingar diskuterades.

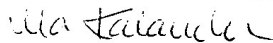
VM-lag som tar medalj under ett VM får förtur att tävla för Sverige året därpå. Finns det underlag ställer SGF upp med avgiften för två nationslag (max antal).

16. Mötet avslutades.

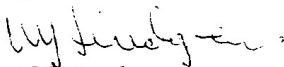
Mötessekreterare

Justeras

Ulla Kallander

Ulf Lindgren

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR PERIODEN 1993 06 01 --- 1994 05 31.

Styrelsen har under verksamhetsperioden haft följande sammansättning.

Ordförande	Johnny Hagberg
Sekreterare	Sten Bergström
Kassör	Anneli Bergström
Ledamöter	Hans Wallin
	Rolf Saxström
Suppleant	Bo Fischer
Övriga förtroendevalda	
Revisorer	Bertil Olofsson
	Sven Kiuru
Valkommitté	Torgny Jonsson
	Cecilia Strandberg
	Kjell Ake Svensson

Vi är nu ca. 370 st. medlemmar och som vanligt skriver jag att det finns plats för många fler. Den medlem som känner att han vill göra en insats i medlemsvärvningen behöver bara kontakta sekreteraren, så kommer info-blad, tidningar, m.m. helt gratis.

Vi har under perioden haft möten i Harsa (Hälsingland) Gnesta och på Kopparbergssinmutningen. Alla med en bra medlemsanslutning och trevliga små guldfynd. Men vi behöver fler förslag till mötesplatser både ute och inne.

Guldvas Karns sidomfång ligger numera på ca. 60 sidor vilket gör den till den största guldvaskartidningen i Sverige. Materialbrist är det inte, men önskvärt är att fler medlemmar skickar in tidningsurklipp, egna små guldgävarhistorier och reseberättelser, både sant och kanske osant.

Styrelsen har även den här perioden lågpris annonserat i lokaltidningar friluftstidningar m.m. Vi har även deltagit i en mineralmässa i Västerås. Utskick av infomaterial har skett till andra friluftsmässor.

Trots att bara 10-20% av våra medlemmar deltar i nationella och internationella vasktävlingar har vi hävdat oss mycket bra med flera topp-placeringar. Men medlemmar som inte tävlar är också välkomna. Vi som tävlar behöver ert stöd. För att säkerställa fler platser för våra SM-tävlingar har presumtiva arrangörer fått information från oss. SGF är medlem i World Goldpanning Association och deltar aktivt i dess verksamhet att uppmuntra tävlingsverksamhet.

Medlemsförsäljningen växer så sakteliga. Förenings tröjor i nya färger är inköpta. SGFs egna vaskpannevykort är utskickade till medlemmarna. Fler vaskpannor, lappar, rör, dekal, är inköpta. SGF har startat en egen utgivning av häften som handlar om guld. Tryck-original har färdigställts av den "Stora Guldnuggeten" och "Äldelforsguldgruva". Tryckning och försäljning av dessa två titlar kommer att ske till hösten.

Videoutlåningen har fått två nya videor om guldvaskning i Finland.

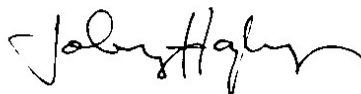
vänd.

Konstruktionsritning till föreningens vaskränna är klar, en prototyp av rännan kommer att visas på årsmötet. Medlemmarnas synpunkter är välkomna. Färdigställandet och försäljning till medlemmarna beräknas kunna ske till höst/vinter.

En lättläst bok om grundläggande geologi har införskaffats utan kostnad (värde ca. 80:-). Medlemmarna kommer att få ett ex. gratis i höst.

Styrelsen vill härmed varmt tacka alla medlemmar som på ett eller annat sätt bidragit till föreningsarbetet. Vi uppskattar verkligen era insatser.

HANINGE I JULI 1994.

DU SOM FLYTTAR!

Adressändring skickar Du till:

Hans Wallin
Bogårdsv.9
803 48 GÄLVE

GÖR EN INSATS! VÄRVA EN MEDLEM TILL SGF!

HEJ, DU, MEDLEM!

Skicka in ett bidrag till Guldvaskar'n
Foto, tidningsurklipp, sanna eller osanna
historier, egna eller andras. Allt material
är välkommet! Glöm inte att tidningen blir
vad vi själva gör den till.

VILL DU GÖRA REKLAM FÖR OSS PÅ DIN ORT?
HÖR AV DIG TILL SEKRETERAREN!

ÄR DU MISSNÖJD MED NÅGOT I FÖRENINGEN?
HÖR AV DIG TILL STYRELSEN!

HARSA-MÖTET i somras.

Detta var vår andra träff i Harsa området och ett trettiotal medlemmar hälsade på under lördagen och söndagen. Ända från Smålandstrakten dök intresserat folk upp. De flesta hade husbil, vagn, eller tält. Ovanligt få övernattade i den stora jaktkojan av grovt timmer som föreningen har tillgång till. Varför har jag inte en aning om.

Lördagen visade upp ett toppenväder med en klarblå himmel med bara några få vita oskyldiga moln som makligt passerade högt ovan oss. Lufttemperaturen var helt i sin ordning med en 24-25 grader.

En toppendag för guldvaskning alltså.

Några hundra meter söder om kojans ligger den å som vi nu i två år har grävt och vaskat i. På ett flertal ställen har markägaren låtit gräva upp sten, grus och lera för att skapa höjor för den eventuella ädelfisken som till äventyrs kan finnas där. Jag har då aldrig sett minsta yngel i det vattendraget. Naturligtvis är det mest bekvämt att vaska detta uppgrävda grus som ligger i högar utefter stranden. Flera medlemmar använde hembyggda rännor, till och med en Lé trap fick visa vad den dög till. Självt hade jag med prototypen till vår föreningsränna som lånades ut till intresserade medlemmar. Som rännan nu ser ut och fungerar är det inget större fel. Men den kan bli bättre, några små justeringar behövs, och ska göras under vintern för att vi sedan ska kunna sälja den till medlemmarna. Har Du som läser detta några egna utprovade ideer så tar jag gärna emot dessa.

trots att vi var ganska många som under lördagen vaskade och slet, märker man snart att inte är det mycket grus man hinner "processa" på en dag. För att få en någorlunda uppfattning om ett områdes guldpotential bör man nog hinna med en och annan kubikmeter grus. Om något guld hittades under dagen vet jag inte, det finns ju personer inom hobbyn som vet att tita om sina fynd.

Kvällen kom och med den lägereiden, samvaron, snacket och korvgrillandet. Vad vore ett vaskmöte utan det obligatoriska eldandet. Naturligtvis togs väl någon starkvara i bruk, jag får tacka för det. Grillkorven som föreningen bjöd på försvann blixtnabbt, vissa av oss han knappt med något smakprov. Timmen var sen när jag bröt upp tillsammans med Rolf och hans tjej Barbro. Några timmars skön sömn i sovsärken väntade

Söndagen visade upp sig på tok för sent, när jag kom ner till de andras lager var det nästan tomt. Inte undra på det, vaskandet var i full gång. Solen brassade på, men några små fula grå moln hade i alla fall vågat sig upp på himmelöppen. Ute i ån kördes rännorna för fullt. Något längre upp i lugnvattnet pännvaskade några. Jag fick ganska snart höra att första guldfyndet gjorts, I svartsandskoncentratet från föreningsrännan vaskade Åke Larsson fram ett litet korn. Han jobbade i lag med två andra kompisar med att ränna grus. Grushögarna längs ån innehåller ganska mycket lera som kommer från flera olika horisonter. Sten och grovre grus är ordentligt avrundat vilket kan tyda på att ån rinner genom ett gammalt isälvsdelta med en ganska orolig historia. Exakt på vilken nivå guldet ligger är svårt att säga, men troligen minst trettio centimeter under den nuvarande botten. Och troligen då ganska spritt. Men flera fynd gjordes och då ganska långt upp längs ån av Rolf och Barbro. Dom använde ingen ränna då vattnet flyter lugnt på platsen och inte medger någon rännkörning. Vi får nog ha flera träffar för att kunna utvärdera området värde.

Framåt eftermiddagen började sörlänningarna röra på sig, man hade många mil till hemmen att avverka. Till slut på kvällen var det nästan bara delar av styrelsen kvar. Men vi fick ge oss till slut. På omvägar fick jag senare höra att någon glömt (vem? hör av dig) en ränna som upphittats av en medlem boende i Tomterna. ORDF.

OBS! OBS! OBS! OBS! OBS! OBS! OBS! OBS! OBS! OBS! OBS! OBS! OBS! OBS! OBS!

MEDLEMMAR Om ni får problem med bilen i Stor-

Stockholm. RING dygnet runt!

Dag-08/742 73 50

Natt-08/712 45 63

--Helreovering av motorer--

--Begagnade motorer--

--Däck--

--Begagnade Reservdelar--

--RING SÅ FIXAR VI!--

AFFES BILFIX
Mr. Goldfinger

AFFE:s BILFIX
ALLT INOM
BILREPARATIONER

Bilplåtslageri samt försäkringsskador
Tel. 742 73 50,
Industrivägen 6 Tyresö

UTDRAG UR STYRELSEPROTOKOLL
94-10-04

Sammanträdesdag: 94-09-10
Plats: Kopparberg
Tid: 16.00

Närvarande:

Johnny Hagberg (ordf.)
Benkt Drake (sek.)
Cecilia Strandberg (kass.)
Rolf Saxström (styr.led.)
Hans Wallin (styr.led.)

1. Mötet öppnades och närvarande var: ordförande, sekreterare, kassör och två stycken styrelsemedlemmar.

2. Ordförande hälsade den nya kassören och sekreteraren välkommen.

3. Kassören redogjorde för medlemsantalet och problem att skicka boken "Marken vi står på" av Morfeldt och Jansson. Boken är för tung tillsammans med kuvert. Den kommer att skickas till alla som betalat sin medlemsavgift.

4. Svenska mästerskapen går den 15-16. juli 1995 i Lannavaara

5. Rolf S. har hand om att rabatterna stämmer och har hand om rabattlistan.

6. T.Töörns pannor är för små som ersättningspannor för vandringspriser. Förslag: om en gravyrmaskin inhandlas, kan man ge dessa små prispannor som minnespannor med årtal och logo.

7. Föreningens ränna är ännu under utveckling. Kommer till försäljning sommaren -95.

Enligt uppdrag

A handwritten signature in cursive script that reads "Benkt Drake".

sekreterare Benkt Drake

SGF 's VIDEOTEK

1. Alla SGF-medlemmar är välkomna att låna dessa band som finns med på listan.
2. Endast ett band per utlåningstillfälle.
3. Beställ skriftligen den önskade videon, samt lämna ditt namn och din adress till Rolf Saxström.
4. Du betalar endast porto då du skickar filmen i retur. OBS! använd samma påse som du fick filmen i då du skall skicka tillbaka den. Billigast är att skicka den som brev och använda sig av postens rabattfrimärken.
5. Fyll i det medföljande utlåningskontraktet och skicka det med returen på videofilmen.
6. OBS! Spola tillbaka videobandet innan du skickar det i retur.
7. Respektera lånetiden som är max. en månad, bortslarvat band ersätts med 500 kr till Svenska Guldvaskarföreningen.
8. Välkommen med din videoönskan till Rolf Saxström, Kometgatan 7 B 784 53 Borlänge.

FILMER FÖR UTLÅNING

- Nr.1 Tävlingsfilmer: VM i Goldkronach 1989 Tyskland(60 min, tyska).
 VM i Tankavaara 1987 Finland(30 min, finska).
 VM i Rauris 1986 Österrike(35 min, tyska).
- Nr.2 Metodik-
 Instruktion: a) Frozen Gold of Kondyke(18 min)
 b) Gold is Where You Find it.(21 min)
 c) Modern Goldmining Techniques(1-30)
- Nr.3 Historia-
 Dokumentation: a) Sveriges Klondyke, Boliden(45 min)
 b) Bidjovagge guldgruva i Norge(16 min, finska)
 c) Kallt Guld(finska med svensk text)
 d) Guldet från Serra Pelada, Sydamerika(30 min)
 e) Guldstaden Dawson City(20 min)
 f) I Australien på jakt efter guld och opaler.
 g) Guldutvinning i Brasilien(5 min)
 h) Ovaavi gruva, Afrika(5 min)
- Nr.4 Tävlingsfilmer: VM i Dawson City 1990 Kanada(2-oo, tyska)
- Nr.5 Historia-
 Dokumentation: Guldkriget i Lemmenjoki nationalpark(26 min, finska med svensk text)
- Nr.6 Tävlingsfilmer: SM 1990 i Lannavaara(2-15)

- populärt SM

i Skorped

I helgen var det SM i guldvaskning vid Bygdegården i Skorped. De guldsökande skakade intensivt sina vaskpannor för att locka fram de gyllene kornen bland vatten och sand.

Bakom arrangemanget stod Skorped hemmets bygdegårdsförening. Det var med stor spänning som publiken iakttog de tävlande, letandes efter guld. Tävlingarna hölls under lördagen med final på söndag.

Dyraste guld

Ledare för tävlingarna var Rune Viklund och det vaskades guld för bedömning och kontroll inför domarna Johan Andersson och Harry Sjöström. Guldkornen gömdes i hinkar med sand. Dessa skulle sedan de tävlande hitta, till rätt antal, så snabbt som möjligt. Entusiasterna kom långväga ifrån för att vara med i SM-tävlingen. Bland veteranerna fanns Bertil "Kivihäkki" Olofsson, Stockholm, som hållit på med guldvaskning sedan 60-talet.

- Jag åker runt på tävlingar för kamratskapens skull, inte för pengarna. Detta är världens dyraste guld, jag skulle kunna köpa en redig guldacka för de pengar jag lagt ut på resor och annat, poängterar han.

Deltagarna berättar att det är just mötet med andra guldsökare som är det viktigaste. Att träffas, umgås och utbyta erfarenheter.

- Att vaska guld är hela mitt sommarnöje. Hit kommer man och träffar vänner, säger Annelie

SGF vill på det varmaste tacka Rune, Helmer, Edvin, Harry.

med övriga funktionärer som gav oss ett minnesvärt SM.

Bergström från Lidingö.

"Guldiga" smeknamn

Många av de tävlande i Skorped bar på annorlunda och personliga smeknamn. Namn som de fått på grund av sitt intresse. "Mr Goldfinger" från Stockholm. "Kulta Hugo", Smedjebacken i Dalarna och Sten "The terrible of Yukon" från Lidingö. Samtliga tävlande i veteranklassen.

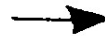
- Några vänner till mig döpte mig till "The terrible of Yukon" i Yukonfloden när jag var där på VM-tävling för några år sedan, berättar Sten.

Det vaskades guld ända fram till kvällen med en skinande sol på himlen. För dem som fortfarande var tävlingsugna gick det bra att tävla i en trekamp, som arrangerades vid bygdegården.

Bästa guldvaskare

De bästa guldvaskarna utsågs i sju olika klasser under lördagen. I går var det final och de vinnande blev:

Nybörjare: Björn Sjöström, Ungdomar: Andreas Lundefors, Damer: Katri-Sofia Hulkkonen, Herrar: Andreas Lindberg, Lag: Nordansjö och Veteraner: Gull-Marie Jonsson. Sista tävlingen

ÖA 12.7.94.

under lördagen var "Hulkkonen Cup" där finalen inföll direkt. Vinnande i den klassen blev Yvonne och Hans Wallin.

Text och foto:
ULRICA OLOFSSON

ÖA tisdagen den 12 juli 1994

De letar efter

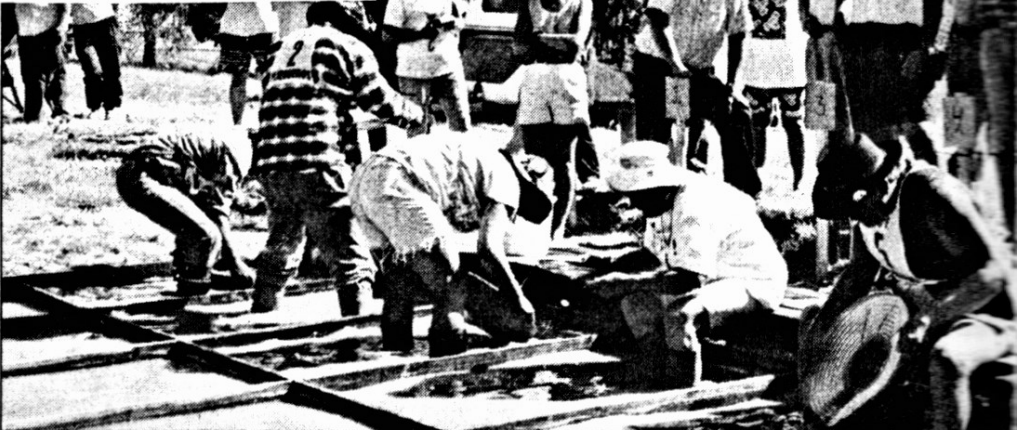

Bygdegården
890 41 Skorped

guld

Guldkornen måste plockas ur vaskpannan, läggas i ett vattenfyllt provrör, och visas upp för domarna.

Här letas det, i vatten och sand, febrilt efter de små gyllene kornen.

WELCOME TO
SWEDEN OPEN
GOLD PANNING CHAMPIONSHIP
JULY 9-10, 1994
SKORPED'S BYGDEGÅRD

SM i SKORPED JULI-94

FINAL Herrar Startkorn 6

94.07.10

RESULTAT

Guldvaskning

Plac	Efternamn	Förnamn	Vask Tid	Slut Tid	Funna Korn	Start Nr
1	Lindberg	Andreas	03:11	03:11	6	1
2	Jonsson	Torgny	03:27	03:27	6	10
3	Wallin	Hans	04:09	04:09	6	9
4	Lindberg	Bo	05:11	05:11	6	3
5	Flygare	Håkan	06:00	06:00	6	5
6	Saxström	Rolf	07:56	07:56	6	14
7	Kulta-Hugo		03:08	08:08	5	2
8	Karlsson	Ken	05:05	10:05	5	12
9	Sandström	Per-Olof	06:04	11:04	5	11
10	Mr.Goldfinger		03:25	13:25	4	8

FINAL Damer Startkorn 8

94.07.10

RESULTAT

Guldvaskning

Plac	Efternamn	Förnamn	Vask Tid	Slut Tid	Funna Korn	Start Nr
1	Hulkkonen	Katri-Sofia	02:35	02:35	8	1
2	Jonsson	Gull-Marie	03:38	08:38	7	8
3	Wallin	Yvonne	04:13	09:13	7	2
4	Lomvik-Sandstrm	Margareta	05:57	10:57	7	9
5	Lindgren	Britt-Marie	07:08	12:08	7	5
6	Kalander	Ulla	04:14	14:14	6	6
7	Strandberg	Cecilia	03:25	18:25	5	4
8	Lindberg	Lena	04:08	19:08	5	3
9	Appelqvist	Inger	06:54	36:54	2	7

FINAL Veteraner
Startkorn 7

94.07.10

RESULTAT

Guldvaskning

Plac	Efternamn	Förnamn	Vask Tid	Slut Tid	Funna Korn	Start Nr
1	Jonsson	Gull-Marie	03:50	03:50	7	4
1	Lindberg	Bo	03:50	03:50	7	5
3	Hagberg	Johnny	04:59	04:59	7	3
4	Mr.Golgfinger		03:34	08:34	6	1
5	Jonsson	Torgny	02:24	12:24	5	6
6	Kiuru	Sven	03:51	13:51	5	2
7	Kivihakki Olofs	Bertil	05:19	15:19	5	8
8	Jakobsson	Tager	05:24	15:24	5	7

FINAL Nybörjare
Startkorn 4

94.07.10

RESULTAT

Guldvaskning

Plac	Efternamn	Förnamn	Vask Tid	Slut Tid	Funna Korn	Start Nr
1	Sjöström	Björn	08:11	18:11	2	7
2	Boström	Mats	11:12	21:12	2	6
3	Lindmark	Roger	14:36	24:36	2	4
4	Forslund	Gunnar	09:56	24:56	1	3
5	Hellström	Christina	16:21	26:21	2	5
6	Zetterlund	Annicka	14:42	29:42	1	2
7	Strömberg	Uno	16:50	31:50	1	1
8	Lidnäs	Sven-Börje	19:58	34:58	1	8

FINAL Lag
Startkorn 16

94.07.09

RESULTAT

Guldvaskning

Plac	Efternamn	Förnamn	Vask Tid	Slut Tid	Funna Korn	Start Nr
1	Nordansjö		10:03	15:03	15	8
2	Team Bea	Kopparberg	08:17	23:17	13	1
3	Team Gold Camp	G	08:49	23:49	13	12
4	Team Gold Camp	"Tjejer"	10:01	25:01	13	6
5	"Tjej-ligan"		13:31	28:31	13	10
6	Team Smedje-	Backen	08:06	33:06	11	2
7	Ö.N.G.		08:39	33:39	11	7
8	Team Gävle		09:38	34:38	11	4
9	GOLDEN EXPRESS		14:31	39:31	11	11
10	Lapin-Kulta		09:04	54:04	7	5
11	BUS		06:18	61:18	5	9
12	Team Snakes		08:50	63:50	5	3

FINAL Ungdomar
Startkorn 8

94.07.09

RESULTAT

Guldvaskning

Plac	Efternamn	Förnamn	Vask Tid	Slut Tid	Funna Korn	Start Nr
1	Lundefors	Andreas	06:39	06:39	8	1
2	Lönnström	Elin-Marie	06:36	16:36	6	2
3	Lindberg	Rebekka	05:40	20:40	5	3

FINAL Hulkkonen Cup
Startkorn 6

94.07.09

RESULTAT

Guldvaskning

Plac	Efternamn	Förnamn	Vask Tid	Slut Tid	Funna Korn	Start Nr
1	Yvonne Wallin	Hans Wallin	06:32	11:32	5	4
2	Penti Hongisto	Leila Menna	07:35	12:35	5	14
3	Margareta Lomvi	Per-Olof Sandst	08:29	13:29	5	10
4	Ulla Kalander	Ken Karlsson	06:08	16:08	4	7
5	Ulf Lindgren	Britt-Marie Lin	06:48	16:48	4	6
6	Anneli Bergstr	Sten Bergström	09:33	19:33	4	8
7	Goll-Marie Jons	Torgny Jonsson	06:01	21:01	3	9
8	Sven Kiuru	Kristina Kiuru	07:03	22:03	3	12
9	Bo Lindberg	Lena Lindberg	07:06	22:06	3	2
10	Siv Stjernström	Inge Stjernströ	09:16	24:16	3	11
11	Barbro Modig	Rolf Saxström	10:53	25:53	3	13
12	Mr Goldfinger	Anita Östrand	04:35	29:35	1	3
13	Benkt Drake	Eva Drake	09:38	29:38	2	1
14	Maj-Britt Nilso	Ingemar Nilsson	15:00	45:00	0	5

*Sammanställning
Rolf Saxström.*

Sprängsalva banar väg för guldgruva

SVD

Ny teknik gör brytning i Värmland lönsam

● Det är bara guld som glimmar i skuggan.

Just här ligger guldet i små flagor i kvartsen. Det mesta som glimmar är svavelkis, kattguld, och i direkt solljus går det inte att se guldet. Men det räcker att skugga klippan med kroppen och titta genom det speciella pennlika förstoringsglasat för att upptäcka guldflagorna. Allt är grått i skuggan utom guldet som glimmar.

Vi befinner oss i Harnäs, en plats utan hus och mycket skog en dryg mil från Årjäng i Värmland. Just här är marken skövad på träd och uppe på en höjd står grävskoporna och skyfflar bort den sista jorden från klippan. Grävskoporna förbereder marken för sprängladdningarna. På torsdagen den 4 november går det första skottet och en ny guldgruva öppnas.

Ändlösa vandringar

Karl-Henrik Johansson och Sixten Forsdahl balanserar omkring på stenblocken och den oinvidige förstår interiktigt varför de med så barnslig iver synar de jordiga klipporna. Karl-Henrik och Sixten är guldletare.

- Jag vet inte hur många mil vi gått genom skogarna mellan Årjäng och Karlstad, säger Karl-Henrik som till vardags är brandman vid flygplatsen i Karlstad.

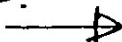
De har tagit oss till Harnäs för att visa hur en gruva tar form. Men skövlungen och brytningen är bara det sista och absolut inte mödosammaste steget från upptäckt till färdig guldtacka. Först kommer de ändlösa vandringarna i skogen med stenhammaren i hand. Sedan följer inmutningen av området när det är klart att det finns guld i berget. Provboringar fastställer med precision var den brytningsvärda metallen finns och analyser av borrhämnarna talar om i vilka halter guldet förekommer. Vid det här laget är det klart för prospektering. Nu följer rensning från träd och jord och berget sprängs sönder. Det som blir över krossas till småsmulor i ett anrikningsverk där resultatet efter kemisk behandling blir en guldsand med hög halt av guld. Guldsanden går i sin tur vidare till smältverket där tackorna blir till.

Små spår av metall

När man ser de små guldfagorna i berget är det svårt att förstå att dessa små spår av vilken ädel metall det än månne vara skulle göra det lönsamt nog att smula sönder hela berg. Förklaringen är den moderna gruvtekniken. Det räcker med en guldhalt på fyra gram per ton sten för att det ska gå med vinst. I Harnäs finns det omkring fem gram per ton.

I Värmland förekommer guldet oftast i samband med den vita kvartsen. I Harnäs ligger guldet i flagor, men det vanligaste är att guldet finns blandat med andra föreningar eller metaller som silver och koppar. Harnäsgruvan är inte Karl-Henrik Johanssons och Sixten Forsdahls egen inmutning, utan tillhör ett par vänner till dem. Det märkvärdiga är att de är lika entusiastiska för det. Det finns ingen synlig avundsjuka eller girighet i deras guldletande. Tvärtom. När Sixten är på väg nerför klippan i Harnäs konstaterar han att den mineraliserade och här guldförande kvartsgången genom berget tränger längre ner än förväntat. Genast är Karl-Henrik där och synar fyndet. Detta måste de meddela de lyckliga inmutarna.

Forts.

Borrkärnor på rad

Fågelvägen två kilometer från Harnäs ligger Västra Boda. Där finns Sixten och Karl-Henriks egen inmutning. Rent geologiskt tillhör kvartsgången i Västra Boda samma sträckning som den i Harnäs. Den är bara förskjuten i längsled efter en gigantisk jordbävning några hundra miljoner år tillbaka i tiden.

Vi går i den mossiga skogen som endast störs av ett envetet motorljud som blir allt starkare ju längre vi går.

Nedanför en slänt snurrar en terränggående bormaskin på fullvarv och äter sig långsamt in i berget i trettio graders vinkel. Provboringen i Västra Boda har precis börjat. De första borkärnorna har redan prydligt radats upp i särskilda lådor med passande fack.

Karl-Henrik är snabbt på plats för att inspektera cylindriska, välpolerade bergbitarna.

- Det här ser mycket lovande ut, skiner han snart.

- Mineraliseringen fortsätter hela vägen genom kvartsen. Vi har redan hittat mer här än vi trodde, myser han.

Aterigen: för den oinvigde ser det inte mycket ut. De gråa

kvartsbitar som kommer upp ur jorden ser mest smutsiga ut, och grankullen vi går på är en helt ordinarie grankulle.

Mitt på berget finns ett meterdjupt hål i berget; både Sixten och Karl-Henrik har gått en sprängkurs. Karl-Henrik stiger ned i gropen för att visa klenroga journalister att detta inte är en vanlig grankulle. Han hackar loss ett stycke kvarts och granskar den med pennmikroskopet. Och se, där glimmar det alldeles gula guldet. Det är inte ljusgult som svavelkisen och inte brunt som koppar eller kopparkis, utan riktigt guldgult.

Vana guldetare

Vi går en bit bort för att dricka kaffe ur termos och bli bjudna på äggmackor av Sixtens sambo Gullvi Sundler. Hon är minst lika insatt i guldetandet som sin sambo. Att hon en gång blev liggande med brutet ben på fjällsidan i Norge under en guldetartur har inte avskräckt henne.

Sixten och Karl-Henrik har känt till kvartsgången i Västra

Boda i över tre år nu, men det är första gången de borrar i den. Borrhålen måste finansieras ur egen ficka och det kan handla om tiotusentals kronor per borrhål beroende på utrustning och antal hål.

Guldetningen i Värmland är starkt knuten till Wermland Guldbrytning AB (WGAB) som letat guld ett tiotal år i Värmland. WGAB är förutsättningen för att sådana som Sixten och Karl-Henrik ska kunna få någon ersättning för sin möda. För att stimulera guldetandet åtar sig WGAB att utföra alla analyser gratis på inskickade bormprover. Om man lyckas övertyga WGAB att fyndigheten är brytvärd åtar sig företaget att prospektera fyndigheten. Det är då pengarna börjar rulla och dyra grävmaskiner och anrikningsverk måste sättas i arbete. Fort

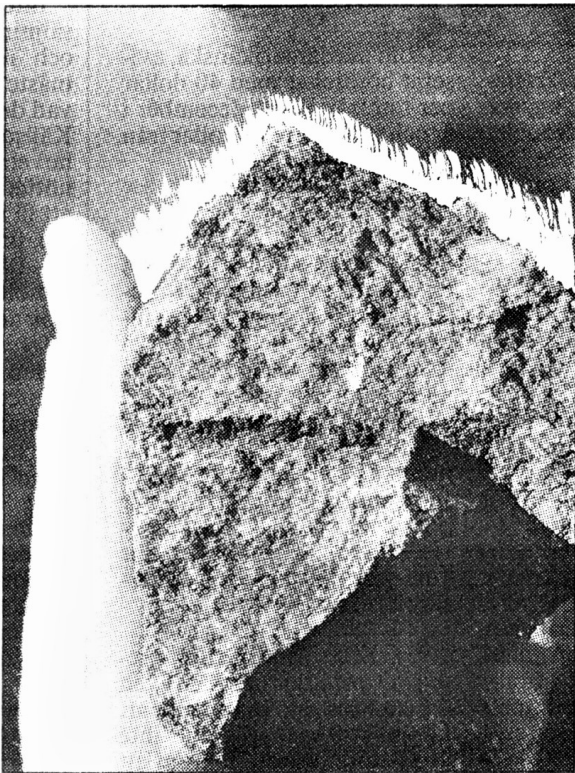
Guldrusch i Vietnam

■ ■ En guldrusch har drabbat många vietnameser som tror att flera ton guld finns gömt under ett vattenfall i Binh Thuanprovinsen.

Veteranorganisationer hävdar att guldet gömdes av japanska soldater på 40-talet och därför tillhör dem. Andra säger att guldet härrör från Champadynastin på 1400-talet. Nu har myndigheterna ingripit, kört bort 300 privata guldsökare och tills vidare förbjudit dem att leta.

Lön för mödan

Som tack för guldetandet er-

Den moderna gruvtekniken gör att det räcker med en guldhalt på fyra gram per ton sten för att nå lönsamhet. I Harnäs finns det cirka fem gram per ton.

bjuder WGAB inmutaren av fyndigheten tio procent av nettot för guldbrytningen. Har man en bra fyndighet ska det inte vara några problem att sälja sitt fynd dyrare än så. I en kalkyl anger WGAB att det i fallet Harnäs ger inmutaren och upptäckaren omkring 1,2 miljoner kronor före skatt. Så lönsamt kan det vara att både bryta och leta guld i Värmland.

Sixten och Karl-Henrik har redan skrivit kontrakt med WGAB i Västra Boda trots att det fortfarande är osäkert hur stor fyndigheten egentligen är. Kvarstgången är dock betydligt mycket längre och bredare än den vid Harnäs. Guldetning verkar inte vara något för girigt folk som snabbt vill

tjäna pengar. Därtill är det alldeles för oekonomiskt och tidskrävande. Har du däremot gått om tid och basala kunskaper i geologi och dessutom trivs med skogsvandring, då är guldetandet något för dig.

För under mossan i kvarsten glimmar det gult av guld.

Du har väl "Leta Guld i Värmland" av PH Lundegårdh?

Inte det! Vi har den för det facila priset av 20:-!!!!

KASSÖREN

Allan sitter i

Av PETER JOHANSSON

KATTISAVAN i Lappland (Expressen). Med sorgsna ögon sneglar Allan Englund på guld-tackorna vid sina fötter.

I berget under honom finns ännu mer guld.

Risken är att det får ligga kvar.

- Man måste vara miljonär för att ha råd att leta guld, säger han.

Allan Englund är geofysiker och delägare i mineralprospekteringsbolaget Ore Contact.

Tillsammans med sin kollega Tibor Parak, som är VD i bolaget, har han tillbringat tre år ute på den åtta kilometer långa och två kilometer breda inmutningen mellan Lycksele och Storuman.

De har borrarat hål efter hål i berggrunden, sprängt i hållar och vaskat i Pau-bäcken.

Deras prover har hittills gett häpnadsväckande goda resultat, på en del ställen nästan tio gram guld per ton.

I USA och Kanada finns gruvor där man bryter guld vid drygt ett gram per ton.

Tibor Parak, som under flera år var VD för LKAB:s enhet för malmletning, säger utan att tveka:

- Jag har aldrig på någon plats i världen stött på en mer lovande prospektering.

ett gruvligt guldläge

För att kunna fortsätta undersöka området behöver Allan Englund och hans kolleger 12 miljoner kronor.

Där ligger problemet.

- Vi har vänt oss till utvecklingsfonder och sökt regionalpolitiskt stöd, men fram till för några veckor sedan har ingen velat hjälpa oss, säger styrelseledamoten Lars Eriksson.

- Nu har Nutek lovat bidra med en viss del av pengarna. Fast bara på villkor att vi kan skaffa fram resten på egen hand.

- Man får väl se komiken i det. Att man redan måste vara miljonär för att få gräva efter guld.

Företaget har ännu inte fått några som vill satsa pengar. Orsaken kan vara att priset på guld har gått

ner och att investerare väntar på bättre tider. Något de i så fall inte är ensamma om.

Allan Englund sparkar snö i brasan och plockar ihop sin utrustning. Han tror på en framtid, trots allt.

- Kommer vi i gång med borrhningen kan den ge tio nya jobb här i byn. Det skulle betyda mycket.

Ore Contact har sina lokaler i byn Kattisavan någon mil från inmutningsområdet.

I byn bor drygt 150 personer. De flesta arbetar inne i Lycksele.

- Många företag säger upp folk härifrån, berättar Birgitta Brander, som är frisör i Kattisavan.

- Guldet är det vi hoppas på nu.

GULDVASKARLÄGRET

- Kom in till mig, sade köksan.

Gustav kom lydigt in.

- Du skall sova i natt med mig.

Gustav tittade frågande på henne. Hon tillade bara att han kunde hämta sina saker från kojan.

- Vart ska du? frågade Lindström, den gamle guldvaskaren. Skall du flytta?

Gubbarna tittade roade på Gustav. De satt på sina sängar i den dunkla baracken, efter ett långt skift vid vaskrännorna.

- Få se vad Nylander tycker, när köksan får en så fin beskyddare.

Gamle Lindström tyckte mannen kunde sköta sina egna affärer och låta gossen vara.

Höstens första löv låg på marken, när Gustav kom ut ur den låga baracken. Det var inte långt kvar till slutet av säsongen.

Köksan lade undan kvasten, när Gustav kom in.

- Du kan lägga dina saker vid soffan. Du får sova i den, sade hon och drog fram en kista och lyfte upp ett lakan.

Gustav öppnade sofflocket och ställde det på golvet.

- Filten är kanske för tunn, men om du fryser, kan du ta på dig min kofta.

Köksan räckte fram en gammal gråbrun filt och en kofta. Gustav täckte över lakanet och koftan lade han på pallen vid soffan. Köksan kokade kaffe och dukade fram koppar och skorpor.

De satt vid bordet och drack kaffet under tystnad. Gustav tittade försiktigt på henne. Hon var rund och hade ljust hår, som oftast doldes av en duk. Han tyckte hon log med hela ansiktet.

Fastän hon vid kaffebordet bara stirrade genom det lilla fönstret tyckte Gustav att hon log.

Nylander var stor och mycket stark. Han var ofta våldsam efter förlust i kortspel och då han druckit mäska. Han ville slåss, men de andra sprang ut och lät honom vara tills han somnade.

Köksan hade jobbat på olika restauranger innan hon hade börjat i lägret. Hon hade velat få omväxling och tagit anställning i guldvaskarlägret.

Den egentliga orsaken, att hon blev kocka, var nog kanske tanken att hon då aldrig skulle bli utan mat.

- Tycker du jag är för tjock?

Köksan reste sig och smekte sig över höfterna.

Hon hade hört någon säga: "Jävla feta kossa!". Det hade bekymrat henne.

När de låg i var sin säng i det lilla rummet, kunde Gustav höra hennes jämna och lugna andning. Han kände på sig att hon inte sov, utan låtsades sova för att få honom att somna.

Det hade varit besvärligt att lägga sig. Gustav skämdes och ville inte visa sig naken. Han tog bara av sig ytterbyxorna och kröp under täcket.

- Skall du lägga dig sådär? frågade köksan.

Hon tyckte han kunde minska eller åtminstone byta om kläder, så att kläderna fick lufta och torka.

Hon släckte ljuset och klädde av sig i mörkret. Gustav såg svagt en naken kvinnorygg blotta sig framför honom. Hon tog av sig underbyxorna. Genom mörkret såg Gustav en bred höft och skinkor som sammansmälte ihop till ett upp och ned vänt hjärta som lyste svagt genom mörkret.

- God natt, viskade hon genom mörkret.

Gustav kände en het känsla, en känsla som snörpte åt hans strupe, fick hans bröstorg att kännas som ett tomt oljefat på vilken tusentals små händer klapprade. Hans lem var styv.

Han sade ingenting, utan låtsades också sova.

- Öppna ditt förbannade luder!

Våldsamma bankningar vid dörren. Gustav satte sig upp i utdragssoffan. Köksan smög tyst till honom.

- Jag är inte här. Säg åt honom att du sover ensam, att jag farit bort. Vi släpper inte in honom, väste hon tyst i hans öra.

- Hora, skrek Nylander utanför. Öppna, du din jävla hagga. Jag ska minsann visa dig! Jag slår dig både gul och blå, så du inte kan visa dig för folk på en vecka.

Gustav och köksan hörde hur han gick runt huset och kom till fönstret. En stor sten flög in och krossade en av de små rutorna. Köksan hukade sig ner och Gustav hörde hur hon jämrade sig på huk vid hans säng. En hand trängde sig långsamt in genom det trasiga fönstret.

Gustav gick mot hörnet där han hade sett kvasten. Han behövde inte treva, han stötte genast mot kvastskäftet. Handen som trängt in, sökte efter fönsterhaken.

Med ett välriktat slag träffade Gustav handen som stötte mot de skarpa glaskanterna. Han hörde hur glas krossades och hur Nylander vrålade utanför. Sedan hörde han flera andra röster som manade Nylander att komma bort. Nylander svor och skrek men avlägsnade sig in i den mörka natten.

Köksan satt hopkurad på golvet och snyftade. Gustav frågade om han skulle plocka upp skärvorna. Det ville hon inte. Det kunde vänta tills nästa morgon.

Gustav gick försiktigt i mörkret mot sin säng. Han försökte

runda splittret på golvet. Han tog filten och tätade så gott han kunde hålet i fönstret och klädde på sig koftan.

Köksan satt på utdragssoffan och snyftade. Gustav tog i hennes arm och förde henne förbi glassplittret mot sängen. Han kände med handen över filten och bäddade ner henne.

- Gå inte. Det är varmt här, sade hon och höll i Gustavs hand.

Gustav lade sig bredvid henne. Hon låg på sida, mot väggen och snyftade mindre.

Försiktigt började han smeka hennes axel, som stack fram under filten. När hans hand kom på den mjuka, lena huden, förde han genast handen tillbaka till tyget.

- Kom under täcket, viskade hon tyst.

Hon hade vänt sig på rygg och lyfte upp täcket. En varm, stark doft välldes mot Gustav. Han tvekade och skakade i hela kroppen. Sedan kröp han bredvid henne.

Gustav låg alldeles stilla. Köksan förde sin hand över hans rufsiga huvud:

- Du är min lilla hjälte, viskade hon. Jag vill krama om dig.

Gustav kände hur hon pressade sig mot honom. De stora bröstena, nu lösthängande under tyget, tryckte mjukt mot hans bröst. Hennes händer slöt sig om honom.

Utan ett ord slet hon upp knapparna på koftan han hade tagit på sig. Han ville protestera, men det hettade till i honom och han kunde inte göra något. Han låg stilla som i en berusning. När hon drog ned hans byxor, tänkte han:

- Händer detta mig.

Hans lem låg styvt mot hans mage. Hon tog ett svagt kramande tag runt lemmen. Plötsligt drog hon bort handen och vände ryggen mot Gustav.

- Nej jag kan inte. Jag klarar inte av att vara med karlar.

Gustav låg tyst och hörde på hennes tysta snyftningar. Efter ett tag hörde han hennes jämna andetag. Han var vaken en stund, men somnade sedan lugnt.

På morgonen var det en vacker och molnfri dag. Köksan hade stigit tidigt upp. Gustav tittade på förödelsen. Han klädde på sig och tog sopkvasten.

Han samlade ihop sina saker i ryggsäcken, gick ut, stängde dörren och gick över planet till baracken.

- Jaha, du kom tillbaka, sade Lindström och nickade mot hans kojplats.

Lindström satt ännu kvar på sin säng, när Gustav störtade till sin arbetsplats.

Stenarna var kalla. De skulle rensas från rännan. Snart skulle dom frysa fast och gludvaskarlagets arbete vara slut för säsongen.

Lill-Vaskaren

Var skall guldet vägas?

Problemet i förra Guldvaskarn-handlade om "trottoarvaskaren" 08-Guldbäck som blivit guldhandlare. Han jagar alla fördelar han kan. Då Guldbäck köper guld vägs det på balansvåg på det allra högst belägna hotellet i Europa. Ger det mer guld än om det vägs i Stockholm?*****Javisst, men fördelen är verkligen liten, c:a 0.002%. Då vikterna har större volym än guldet, minskar lyftkraften mer för vikterna än för guldet när lufttrycket är lågt. Sidan med vikterna på balansvågen tipsar därför ner om lufttrycket sänks och jämnvikten återställs då med mer guld.

Vad beträffar tyngdaccelerationen påverkas guldet och vikterna lika.

KARTOR för naturintresserade

Sveriges geologiska undersökning (SGU) gör kartor över jordarter, berggrund, grundvatten, över havsbottenarnas beskaffenhet och markens halt av olika ämnen. Dessutom finns geologiska publikationer som behandlar Sveriges geologi.

Beställ kostnadsfritt informationsmaterial.
Lägg kupongen i ett kuvert och skriv
"Frisvar, SGU, 751 00 UPPSALA."

SGU

Sveriges Geologiska Undersökning

Box 670, 751 28 UPPSALA. 018-17 90 00. Fax 018-17 92 10.

Jag beställer kostnadsfritt

- Geologins användning i samhället
- Kartplan 1993-94
- Publikationskatalog (1994)

Namn _____

Adress _____

Postadress _____

Allt är inte ²⁹ guld som glimmar

Av THORSTEN ENGMAN
DN:s Mälardalsredaktion

ÅRJÄNG. Allt är inte guld som glimmar. I alla fall inte i Sveriges senaste guldgruva. I västvärmländska Harnäs är det svavelkisen som är de ljusgula strimmorna i gråberget. Först när guldsliken smälts i Rönnskär blir det rent guld.

Det unika med Sveriges tredje guldgruva genom tiderna är varken halten eller åtkomligheten. I stället är det småskaligheten och det faktum att själva anrikningsverket är transportabelt. Detta går att även små fyndigheter blir lönsamma.

- Det tar 2-3 månader att montera ned här och innan vi kan vara i gång vid en annan fyndighet, säger Paul Andersson, gruvfogde i Harnäs och med 30 års erfarenhet av guldbrytning i bl a Brasilien.

Fyndigheten i Harnäs, cirka två mil söder om Årjäng, ligger mitt i den värmländska storskogen. När fyndigheten invigs i dag, fredag, blir det Sveriges tredje guldgruva genom tiderna och den första som invigts på tio år. De tidigare är Bolidenfälten samt det numera nedlagda Ramsjö i Hälsingland.

Ingen sensation

Att det finns guld i Värmland är ingen större sensation. Under de senaste decennierna har det rapporterats om flera fyndigheter. Men de är oftast små och ligger utspridda över stora områden och var därför inte brytvärda förrän tekniken med småskalighet och transportabla anrikningsverk var utvecklad.

Harnäs upptäcktes av amatörgeologen Siv Larsson i Karlstad i mitten av 1980-talet. Inmutningen, och andra intressanta områden i närheten, köptes 1988 av Wermlands Guldbrytning AB.

Brytningen sker i en åder som är 30 meter bred och 150 meter lång och minst 45 meter djup. Brytningen i dagskift beräknas pågå i minst 1,5 år.

- Vi har ytterligare fyndigheter inom ekonomiskt transportavstånd för ytterligare några års brytning innan vi måste börja fundera på att flytta anrikningen, säger Paul Andersson.

Ur den befintliga malmkroppen i Harnäs kommer man att ta ut cirka 40 000 ton berg om året med en guldhalt på 5 gram per ton. Men guldet ligger inte synligt, utan ligger inkapslat med svavelkis i det svenska urberget.

Två modeller

I anrikningsverket tas guldsliken fram efter två olika modeller. Urberget krossas först till något som liknar grus innan det mals sönder till ett fint pulver. Beroende på storlek så anrikas det antingen efter skakbordsmodellen, i princip en gigantisk vaskpanna, eller i ett flotationssystem, där det blandas med olika kemikalier och luft under högt tryck. Båda metoderna ger ett fint gråaktigt pulver av svavelkis och för ögat nästan osynliga guldkorn, s k guldsilig. Det skickas sedan till Rönnskär utanför Skellefteå för smältning och gjutning till guldtackor.

En årsbrytning på 40 000 ton urberg ger 6 600 ton guldsilig, som efter behandlingen i Rönnskär resulterar i 130 kg rent guld. Guldpriset i dag ligger på 100 kronor per gram.

Totalt har Wermlands Guldbrytning investerat 14 miljoner i Harnäsfyndigheten, varav det transportabla anrikningsverket kostat 6 miljoner.

DN 6.5.94.

Guldbrytare högg i sten

23/12 - 93

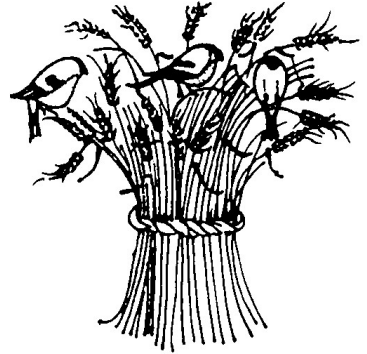
■ Wermland Guldbrytning, ett företag inriktat på att exploatera guldfyndigheter, har i sin jakt efter den åtråvärda metallen huggit rejält i sten i Dalsland. Stenen man hittade, en variant av porfyr, var så hård att man startat brytning av den för vägbeläggning.

Det gäller inte gatsten utan den småsten som blandas med asfalt (eller betong) för att göra vägytan slitstarkare. Det vanligaste materialet i det sammanhang är kvartsit, men eftersom porfyr bättre står emot bland annat dubbdäck ökar intresset för använda den på hårt belastade vägar.

Hittills har porfyr mest kommit från Älvdalen, men nu öppnas brytning på flera håll i landet, bl a för att nya tekniska metoder innebär att en mindre del av den brutna stenen blir spill.

Man räknar med att verksamheten i Tösse i Dalsland ger fyra personer arbete, plus att selsättning skapas för entreprenadsmaskiner och åkare.

(DN, Göteborg)

Intressant samarbetsavtal

Boliden och Cogema, ett franskt bolag som sedan några år tillbaka bedriver prospektering efter guld i Sverige, har tecknat ett samarbetsavtal för guldprospektering i östra Skelleftefältet.

Under sommaren kommer ett antal gulduppslag att närmare undersökas.

– Intressant möjlighet att sammanlå två närliggande undersökningsområden och tillsammans utveckla vad vi tror är en lovande guldpotential, säger prospekteringschef Wiking Andersson.

Källa: SMÅLTDEGELN 2/94

Gullverket

Gruve- og villmarksområde
Eidsvoll, Norge

GULL-VASKING.

Lyst til å forsøke deg som gullvasker slik pionerene i Klondike gjorde det? Det er fortsatt mye gull igjen i Gullverket, og vi har lagt forholdene til rette slik at gullet lett kan vaskes ut av elvesanden. Grundig instruksjon blir gitt av gullgraver som sjøl har flere år bak seg, bl.a. i Canada. Vaskepanner og annet utstyr lånes ut eller kan kjøpes. Alt gullet dere finner, får dere med dere hjem i hendige reagensrør. Som bevis på at dere virkelig har vasket gull, kan dere få kjøpt et nydelig sertifikat som kan henges på veggen.

GRUVEDRIFTEN.

Gruvevirksomheten i Gullverket ble startet i første halvdel av 1700-tallet. Først var det kobber som ble utvunnet. I restene etter kobberutvinningen ble det funnet en gullklump, og i 1759 startet utvinningen av gull i regi av den dansk-norske staten.

Driften gikk med underskudd og stanset ofte opp. Likevel kan man si at det var nogenlunde **sammenhengende drift**

til henimot 1800 selv om staten trakk seg ut og private interessenter (Bernt Anker) overtok.

Etter hvert ble driften utvidet til å gjelde en rekke mindre gruver over et stort område, bl.a. ved Brøstadgruva. Der ble virksomheten gjennom engelske selskaper tatt opp igjen i 1896, og de neste ti årene var det storstilt drift. Det ble bygget opp et betydelig gruvesamfunn med bl.a. skole og butikk. Arbeiderne - opp mot 200 - og deres familier bodde i brakker eller på småbrukene og setrene i nærheten. All gullmalm ble sendt til England for utvinning. Det ble fraktet til Eidsvoll stasjon med hest. Ei jernbanelinje til Eidsvoll stasjon ble også påbegynt, men aldri fullført. I dag går skogsbilvegen på den opparbeidede jernbanetraséen.

På det meste ble det utvunnet omlag 50 kg. rent gull pr. år, men dette var ikke nok til lønnsom drift. Etter at det første selskapet (The Golden Mint Mines Ltd.) gikk konkurs, ble et nytt opprettet og driften fortsatte. I 1907 måtte imidlertid også det andre selskapet (The Brustad Mines Ltd.) innstille.

Også etter 1907 har en rekke firmaer og enkeltpersoner drevet undersøkelser. Gull er funnet, men forekomstene har vært for spredt for lønnsom utvinning.

Området er nå ryddet for skog og skiltet slik at man kan få et innblikk i hvordan forholdene var der under den store driftsperioden. Selve gruvesjaktene er sikret med gjerder, men det kan finnes en del mindre, usikrede skjerp i området.

Gullverket ligger i Eidsvoll kommune, bare vel åtte mil fra Oslo og knappe sju mil fra Hamar. Følg E6 til avkjøringen mot Eidsvoll sentrum (riksveg 181) og fortsett over Vorma og videre til venstre mot Nord-Odal. Avstanden fra Eidsvoll sentrum til Gullverket er omlag 15 km. Fra riksveg 181 ved Nedre Hoelsjø er den videre vegen godt merket.

VELKOMMEN TIL GULLVERKET !

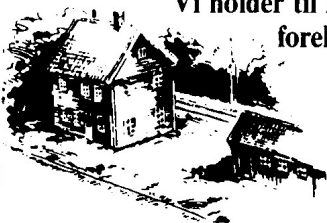
Norske & internasjonale mineraler og fossiler

Detalj- og engroshandel

Spesialitet: Gull og gullgraverutrustning

Vi holder til i Telemark — med mange interessante
forekomster i umiddelbar nærhet.

Velkommen innom!

*Gyuma
Tom
Han är SGE.ärb.*

Tom Hoel,

Tinnegrend st.

N-3670 Notodden

Tlf.: 036-14 220. Mobil 094-69 958

Rusning väntar guldrum

● Svenska folkets guldrum står nu nästan klart i underjorden under Historiska museets gård och visades på måndagen i all sin prakt för pressen av museichefen Ulf Erik Hagberg och hans medarbetare.

Montrarna är fyllda och de gamla guldföremålen sinnrikt och suggestivt belysta i dunklet med hjälp av fiberoptik.

Guldskatten som visas är en av de främsta i världen och en av de verkligt få nationella, sade Hagberg.

På onsdagen invigs Guldrummet av kung Carl XVI Gustaf och på torsdag släpps allmänheten in.

Rusning av besökare väntas och Guldrummet kan väntas bli en allvarlig konkurrent till Vasamuseet som turistattraktion.

Smykesouvenir

Vid invigningen kommer tre andraårselever från Konstfacksskolan att få ta emot priserna i den tävling som anordnats för att skapa en smykesouvenir för Guldrummet, in-

spirerad av de gamla skatterna.

Pristagarna, alla flickor, visade sina souvenirer för pressen. Åsa Hallqvist vann med ett halsband kallat Indras band och belönades med 10 000 kronor.

Tvåa (5 000 kr) blev Sofia Björkman och trea (3 000 kr) Mirjam Norinder, som skapat en huvudbonad som hon kallat Silvias badmössa i bladguld och emballageplast. Originellt och roligt, tyckte juryn.

34 miljoner kronor har det kostat att bygga detta arkeologiska bankvalv eller skattkammare, fyra år har arbetet tagit. Man räknar med omkring 250 000 besökare per år, inträdet skall kosta 55 kronor, öppet tisdag-söndag 11-17, torsdagar 11-20, måndagar gruppbesök.

Ett besök väl värt att göra, Du som bor i Stockholm eller Du som råkar ha vägarna förbi.

SÅ HÄR VET VI EXAKT VILKEN FINHALT METALLEN HAR!

STRYKPROV

DRIVPROV

SILVERTRITERING

I alla tider har vi människor försökt framställa guld med magi och övertro.

Våra "alkemister" var inte de första och är absolut inte heller de sista "guldmakarna". Men ädelmetallen låter sig inte kopieras.

I moderna tider har vi dock börjat lära oss hur man blandar ut guld till allt mer raffinerade metallegeringar.

Utvecklingen går rasande snabbt och i en ökad handel med EG-länder och övriga världen kommer vi att få tampa med många nya legeringar.

Fortfarande bara guldet

Men, säger vi luttrade, det är fortfarande bara mängden guld och andra ädla metaller som vi mäter och är intresserade av.

Må så vara. Men alltför ädelmetallliknande legeringar lurar ögat och likaså de enklare testerna.

Därför är det på sin plats med ökad vaksamhet. Det finns tex vissa ställegeringar som reagerar som vitguld vid enklare tester.

En fråga om exakthet

Att bestämma finhalten i ädelmetaller är mest en fråga om noggrannhet som i sin tur kräver resurser i testapparatur mm. Vid varje tveksamhet är det ett oavvisligt krav att i detalj gå vidare. I de precisa testerna avslöjas sådana detaljer som att tillverkaren kan försöka dra ner finhalten på några tusendelar.

Kattfoten kvalitetsbevis

Ädelmetallkontrollen hos Statens Provningsanstalt i Borås har, sedan den nya ädelmetallagen trädde i kraft 1 juli 1988 känt av att tilliten till kattfotsstämpeln i

allra högsta grad har sitt fasta grepp om konsumenten.

Det kan vara på sin plats att i stora drag gå igenom alla de steg som ett parti med guld och silversmycken går igenom. Allt guld och silver som kontrolleras hos Ädelmetallkontrollen och har fått en kattfot är garanterat att hålla den finhalt som är påstämplad.

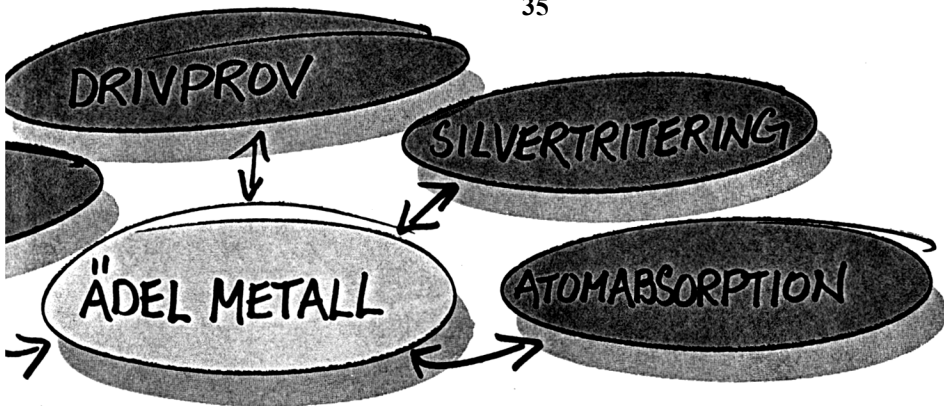
De olika testerna

Dimitrios Kostamis, kemist vid Ädelmetallkontrollen i Borås, berättar:

- Det första som sker när en sändning anländer till SP är kontroll av redan befintliga stämplor och vad de medföljande papperen säger.

Probering (provning)

Därefter tar man stickprov på sändningen med hjälp av strykprov. Ett till två milligram stryks av från exempelvis en ring direkt på en s k probersten av

ATOMABSORPTION

kiselchiffer. Vid kontroll av smycken görs strykprov även från samtliga delar av kedjan. I vissa fall när smyckena är väldigt kraftiga kan borrvprov förekomma.

- Det avskrap man gjort på proberstenen jämförs med avskrap från s k normaler, små stavar med olika guldhalter och "guldfärger". De olika normalerna innehåller alltså varierande mängder av guld, silver, koppar, palladium, nickel, zink mm.

- När avskrapen har gjorts läggs en syra på som består av (salpetersyra+saltsyra+vatten) och sedan jämförs etsningen av normalen med de övriga avskrapen från smyckena.

I exempelvis vitguld kan förhållandet mellan nickel och palladium få syror att etsa olika.

Drivprovet

- Nästa steg är det s k "Drivprovet" som

HÄR ÄR VI

består i att man skaver av ca 50 milligram, till dessa lägger man lite koppar och silver. Alltsammans viras in i blyfolie som trycks ihop till en kula. Denna läggs i ett kapell, en skål av benaska, som får stå i ca 1000 grader i ugn. Blyet sugas då in i benaskan och kvar blir en silvervit kula som valsas ut till en smal remsa som i sin tur sänks ner i salpetersyra. (Man skedar provet). Under kokning försvinner silver, palladium och platina. Kvar finns en mörkbrun liten rulle som man "sintrar" i en ugn.

- Det som återstår är alltså det rena guld som sedan vägs. I det här fallet vägdes 50 milligram in och efter analysen fanns 25 milligram kvar, vilket ger en guldhalt på 50%.

Inte guld

- I det här exemplet innebär det att metallen inte får en kattfotsstämpel eftersom den lägsta finhalten för kattfots-

SNABB SERVICE

stämpling av smycken är 585/1000 = 14 k, påpekar Dimitrios Kostamis.

Atomabsorption

Många av våra kunder vill veta den totala sammansättningen i en legering. För att åstadkomma detta görs först en röntgenanalys för att ta reda på vilka metaller som ingår i legeringen. Därefter bestäms mängden av varje metall var för sig med hjälp av atomabsorption. Här kan vi exempelvis få fram hur mycket nickel det finns i legeringen eller som ytbeläggning.

KÄLLA: TASS.

Forskare fann guld efter vulkanutbrott

SVD 30/10-94

BOGOTA (AP)

● Det är inte bara lava som kan komma ut ur en vulkan.

Enligt en amerikansk vetenskapsman spyr vulkanen Galeras i södra Colombia ut ett halvt kilo guld varje dygn.

Nu fruktar myndigheterna en invasion av guldhungriga lycksökare.

På fredagen fick en colombiansk radiostation vetskap om den gyllene nyheten att doktor Fraser Goff funnit att ungefär 20 kilo guld årligen faller ner över området runt vulkanen.

Rädd för allmänheten

Doktor Libaniel Casas, chef för den colombianska delstaten Narinos gruv- och geologiska center är nu rädd för att allmänheten kommer att strömma uppför bergssidorna i jakten på guldet.

Myndigheterna har begränsat tillgängligheten till vulkanen sedan det första utbrottet i januari förra året. Nio personer som var sysselsatta med provtagning i kraterområdet dödades.

Meningslöst att leta

Enligt Casas är det meningslöst att försöka leta efter guld i det vulkaniska stoftet eftersom guldfragmenten är så oerhört små att de inte har något kommersiellt värde.

Casas säger också att Goff har fel när han påstår att vulkanen släpper ifrån sig ett halvt kilo guld varje dygn – det handlar om ett halvt kilo guld vid varje utbrott.

– Vulkanen hade fem utbrott förra året vilket innebär två och ett halvt kilo guld på ett år, inte 20 kilo som Goff påstår, hävdar Casas.

Outokumpu öppnar guldgruva

Den finländska guld- och metallkoncernen Outokumpu har beslutat att starta utvinning av guld i en ny gruva utanför Tammerfors. Gruvbrytningen ska starta i oktober.

Outokumpu tror att gruvan kommer att ge 825 kilo guld om året. Produktionen ska pågå till slutet av 1996 och väntas då ha utmynnat i 2 100 kilo guld.

Räknat i dagens guldpriser skulle guldgruvan generera omkring 132 miljoner finska mark, eller 199,3 miljoner kronor, under sin korta verksamhetstid.

(TT-Reuter)

SVD 12/9-94

Gyllene smäll för börsen

SKELLEFTEÅ. Europas största guldgruva ligger i Björkdal fyra mil nordväst om Skellefteå.

När sprängladdningen detonerar spricker malmen och faller till marken i bitar. Det ser grått och tråkigt ut, men under rökmolnet som bildats gömmer sig över 20 kilo guld.

Det är faktiskt guld fast det inte glimmar. Det syns så småfingon inne på skakbordet i anrikningsverket där en gyllene fand avtecknar sig.

- Visst är det ett särskilt skimmer kring guld, men för mig är det en industriell verksamhet vilken som helst, säger Torsten Börjemalm.

Han är VD för Terra Mining, det gruv- och prospekteringsbolag som inmutat fyndigheten i Björkdal. Han är mer än belåten med utvecklingen.

På ett år har vinsten ökat från 1 till 57 miljoner kronor. Varje dag utvinns sju kilo guld, vilket betyder två och ett halvt ton totalt i år.

Snabbt växande

Om någon nu tror att här råder en atmosfär av västerbottniskt guldrus så är väl det både fätt och fel. Rätt så tillvida att optimismen frodas i takt med att guldpriset och halten av guld i malmen ökat. Fel om man tror att folk här uppe dansar runt som tokstollar för att det finns guld under det tidigare övergivna kalkbrottet.

Det var Västerbottens kalkbruksförening som bröt kalken, men det var Terra Mining som fann att det också var värt att

bryta vidare efter ädlare råvaror.

För fem år sedan startade gruvdriften av guld i liten skala, sedan dess har företaget vuxit till 45 anställda och trefaldigat sin kapacitet.

Torsten Börjemalm förevisar de senaste dagarnas utvinning. I botten på hinkar av stål ligger gruvans slutliga produkt, en 50-procentig guldblandning, som säljs till smältverk i England och Tyskland.

"Tappa inte hinken"

- Tappa inte hinken, ber processingenjören Stellan Sundberg, när Börjemalm bär i väg med slutresultatet från den 30 augusti.

Värdet han håller i sin hand ligger runt 300 000 kronor, det vill säga hinken innehåller ungefär tre kilo rent guld.

På det hela taget är guldbranschen en exercis med siffror: gram, kronor, procent och promillen av promillen.

- Titta, där åker 120 gram guld, ett flak värt 12 000 kronor, kan geologen Fredrik Grensman uppskatta.

Trucken framför honom för bort 32 ton malm för anrikning. Mycket hänger på vilken halt av guld som påträffas i malmen. I Björkdal har guldhaltan legat nära 4 gram per ton i år, vilket är en internationellt god notering.

I Sydafrika - världens största guldproducent - håller gruvorna visserligen 5-6 gram guld per ton, men eftersom brytningen

forts →

Guldet glimmar i ugnen

Guld . . .

Forts från sidan

där sker under jord så är den också dyrare.

I Björkdalsgruvans dagbrott blir det lönsamt att utvinna guld också om guldhalten tillfälligt skulle sjunka ner mot ett gram guld per ton.

Här följer ytterligare ett axplock av siffror:

- Runt 2 000 ton guld utvinns i världen varje år.
- Av detta kommer 600 ton från Sydafrika.
- 6 ton kommer från Sverige, varav alltså Björkdalsgruvan står för 2,5 ton.
- 83 procent av världens guld används till smycken av olika slag.
- Guldpriset har, de senaste dagarna legat på runt 97 000 kronor per kilo

Säkerhetsystem

- Dollarns uppgång och den högre guldhalten i gruvan är

de två viktigaste anledningarna till att Terra Mining gått bra, menar Torsten Börjemalm. Dessutom har brytningen blivit effektivare.

Den obligatoriska gruvhjälmen värmer på huvudet. När det inte regnat på ett tag så dammar det på området. Några män skottar för hålen som fyllts med sprängämne och monstertruckarna går i skytteltrafik.

Hur kontrolleras personalen så att de inte smugglar med sig guldet hem i de egna fickorna?

- Vi har ett väl utbyggt säkerhetsystem, jag vill inte gå in på det i detalj, men det bygger också på en tillit till människorna som jobbar här, påpekar Börjemalm.

Stålhinkarna med guldet står hur som helst normalt bakom kraftiga väggar och en tjock dörr. Bara ett fåtal personer har tillträde dit - och aldrig ensamma.

Guldet i dem är frukterna av det prospekteringsarbete som

Terra Mining startade på 80-talet. Egentligen är det inom prospekteringen som företaget ligger längst fram, med snabba och säkra analysmetoder.

Redo för börsen

- Hur länge gruvan räcker? Åtminstone i sju år till, möjligen i tio eller fler om de möjliga fyndigheterna faller ut, säger Torsten Börjemalm.

Med den säkerheten i ryggen - och med ytterligare ett 60-tal inmutningar i Sverige - beslöt företaget nyligen att ansöka om inträde på Stockholms fondbörs.

När dammet lagt sig efter smällen börjar vi räkna: det var uppskattningsvis 12 000 ton malm som flög i luften. Guldhalten på just detta ställe i gruvan beräknas till 2 gram per ton. Det innebär att sammanlagt 24 kilo guld ligger och väntar på att tas om hand. Eller om man så vill: över två miljoner kronor.

Det är så det går till i 90-talets guldrusch.

UR DN 13/9-93

Vitryssland söker nytt guldställe

Moskva (AP) Vitryssland söker efter en ny plats där landets guldreserv kan gömmas undan.

Detta sedan en tidning avslöjat att guldet för närvarande ligger gömt i ett hemligt underjordiskt lagringsutrymme som tidigare hyste kärnstridspetsar. Utrymmet ligger i närheten av staden Baranovici 10 mil sydväst om Minsk.

Enligt nyhetsbyrån Itar-Tass har den vitryska regeringen lagt ner åtskilligt med pengar på att utrusta utrymmet och försäkra sig om att platsen förblir hemlig. De journalister som hittade guldreserven behöver dock inte frukta åtal eftersom Vitryssland inte har någon lag som innebär att statshemligheter ska vara skyddade.

SvD 13/9-93

Guldgrävare förstörde för gruva

Uppemot 10 000 guldgrävare, som arbetar utan tillstånd, har tvingat en av Kinas rikaste guldgruvor att stänga. Det rapporterades i en kinesisk tidning på måndagen.

Den statsägda Bailongjianggruvan, på gränsen mellan provinserna Sichuan och Gansu, är en av de förnämsta i landet och myndigheterna har lagt ut miljontals dollar på importerade gruvmaskiner.

Maskinerna har varit i drift sedan 1988. Något senare började guldgrävarna inkräkta på verksamheten. Längs en knappt tre mil lång del av Bailongjiang-floden arbetar uppemot 10 000 människor med att olagligt leta guld. De har orsakat stora skador på miljön. De kalhugger skogarna, underminerar vägar, använder farliga verktyg och kan om det vill sig illa orsaka översvämningar.

I fjol var produktionen vid gruvan bara en sjättedel av 1990 års nivå.

Guld är officiellt en statlig angelägenhet i Kina. Men efterfrågan på guldsmycken är stor, och den stora skillnaden mellan inköpspris och priset på svarta marknaden har lockat många att börja med eget guldletande och egen gruvdrift.

(TT-Reuter)

SVD 3/8-94

Metallpriser	1993	1994 Jan-aug	Dagspris 1994.09.06
Cu kr/ton	14 818	16 560	19 022
Zn "	7 453	7 516	7 417
Pb "	3 154	3 946	4 677
Au kr/kg	90 118	96 680	95 287
Ag "	1 081	1 339	1 336

DREDGE SÄLJES

3 TUMS DREDGE, LITEN OCH SMIDIG
BILLIGT!!
Ring Erik, 031-188 817.

Julorgie

Det var en ung man från Alaska
som hittade guld när han vaska,
så han ville ha kul
och när sen det blev jul
slog han runt med en hallonsaftsfaska.

INGA LINDSJÖ

GEOLOGISKT FORUM

är Geologiska Föreningens nyhets- och informationstidning inom geologi, mineralogi och paleontologi. Den utkommer med 4 nr/år.

Bland innehållet i de hittills utkomna numren:

GEOLOGISKT FORUM 1

Jordskalv och landhöjningen i Norden
Den kambriska ursmällen
En kort anledning till ett 300-årsminne
Ny geologisk litteratur
P.H. Lundegårdh 75 år

GEOLOGISKT FORUM 2

Magnetismen som ett geologiskt verktyg
Ett skakande 200-årsminne – Vesuvius 1794
En förfinad geologisk datummärkning
Till minnet av en stor europeisk naturforskare:
Georgius Agricola 500 år
Amatörgeologiska organisationer
Ny geologisk litteratur

GEOLOGISKT FORUM 3

Hur den Svenska tidskalan fullbordades
Svältkatastrofen i Sverige 1694 berodde på ett
vulkanutbrott på Island
Ny geologisk litteratur
Amatörgeologiska föreningar i Sverige

GEOLOGISKT FORUM 4

'Svenska' mineral i grundämneshistorien
Rabaul-calderan 1994
Ny geologisk litteratur
Vittring av natursten i kulturbyggnader
PONAM – internationell intensivsatsning på
Arktis klimathistoria

Tidningen får Du med posten genom att prenumerera eller genom att bli medlem i Geologiska Föreningen.

Som ny prenumerant på Geologiskt forum

har Du nu möjlighet att för **100 kr** erhålla de 8 första numren av tidningen, dvs. två årgångar (ord. pris är 80 kr/år). Du får direkt nr 1–4 och sedan, efterhand som de utkommer under 1995, nr 5–8. *Obs. Upplagan är begränsad och detta specialerbjudande gäller endast till den 1 februari 1995!*

Gör så här: betala 100 kr till **Swedish Science Press** på postgirokonto 489 78 50-6 eller bankgirokonto 914-4601. Märk inbetalningskortet Geologiskt forum 1994-95.

Texta namn och adress på inbetalningskortet, tack!

Som ny medlem i Geologiska Föreningen

betalar Du endast 230 kr/år de första två åren (ord. pris är 325 kr/år) och erhåller årligen 4 nr av *Geologiskt forum* samt 4 häften av föreningens engelskspråkiga, vetenskapliga tidskrift *GFF*.

Gör så här: betala medlemsavgiften 230 kr till **Geologiska Föreningen** på postgirokonto 21 08-9. Märk inbetalningskortet Medlemsavgift för 1995.

Geologiska Föreningen är Sveriges riksförening för geologi. Den grundades 1871 med syfte att främja intresset och utvecklingen av geologin och besläktade vetenskaper. Föreningen arrangerar möten och excursioner samt utger tidskrifterna *GFF* och *Geologiskt forum*.

Allmänna upplysningar och information om möten och excursioner lämnas av föreningens sekreterare: Pär Weihed, SGU, Box 670, 751 28 Uppsala, tel. 018/179320.

Information om *GFF* och *Geologiskt forum* lämnas av föreningens redaktör: Björn Sundquist, SGU, Box 670, 751 28 Uppsala, tel. 018/179276, fax 018/516767.

Information om medlemskap lämnas av föreningens skattmästare: Torbjörn Skiöld, Lab. för isotopegeologi, Naturhistoriska riksmuseet, Box 50007, 104 05 Stockholm, tel. 08/6664059.

PREMIÄRTÄVLING!

Jukkasjärvi Open 15 - 16 juli 1995

RES RUNT PÅ NORDKALOTTEN I SOMMAR NÄR
DU TÄVLAR I GULDVASKNING!

Den 150 år gamla marknadsbyn JUKKASJÄRVI ligger
vid Torneälvens strand strax utanför Kiruna.
Här finns många upplevelser och aktiviteter bl.a.:

SÅ HÄR KAN DU BO:

- Wårdshuset med vildmarksbar och fullständiga rättigheter
- Stugby med campingplats

DETALJERAD TÄVLINGS-INFO I VÅRNUMRET!

I JUKKASJÄRVI FINNS VÄLKÄNDA VINTERAKTIVITETER

EX.VIS skoterturer, hund- eller renspann samt

VÄRLDENS STÖRSTA IGLOO - ARTIC HALL

som rymmer hotell, kapell, vackra iskulpturer och
den berömda isbaren "ON THE ROCKS".

VÄLKOMMEN!

TÄVLINGSKALENDER

3-4 Juni.....Eväjärvi Öppna Mästerskap, Finland

17-18 Juni.....Kopparberg?

1-2 Juli.....SM I LANNAVAARA; SWEDISH LAPPLAND

8-9 Juli.....Nordiska Mästerskapen, Gällivare

12-16 Juli.....Tjeckiska o. Slovakiska Mästerskapen, Hödrusa-Hámre
Slovakien

15-16 Juli....."Jukkas Open", Jukkasjärvi, Sverige

21-23 Juli.....Ivalo Öppna Mästerskap, Ivalo, FINLAND

5-6 Augusti.....Finska Mästerskapen, Tankavaara

2-3 September.....Schweiziska Mästerskapen, Pfungen

4-10 September.....VM i Limousin Frankrike

1996 Juli Europa Mästerskapen, Zlate Horyl, Tjeckien

1996 19-25 Augusti VM i Dawson City, Kanada (100-års jubileum för
guldrushen i Youkon)

1997 September VM i Biella, Italien

1998 VM i Coloma, Californien, USA (150-års jubileum för guldrushen i
Californien)

Som vanligt, den som vet av fler tävlingar eller vill veta mera,
Hör av Er! Det nya i år är "Jukkas Open" som inte hållit några
tävlingar tidigare, vi ser med spänning fram emot detta arrangemang.

Resultat, Finska Mästerskapen 6-7/8 1994

MIENNET, YLEISEN Loppukilpailu					Nippuja pilotettu 7 kpl				
Sija	Nimi	Maa	Aika	Hiput	Tulos				
1	ALANKO REINO	FIN	2:17	7	2:17				
2	HUONONTIEMI KALEVI	FIN	3:27	7	3:27				
3	MARTTILA REIJO	FIN	4:13	7	4:13				
4	ALANDER JAAKKO	FIN	2:28	6	7:28				
5	JÄRVINEN APE	FIN	3:12	6	8:12				
6	KATAJAMAA HEIKKI	FIN	3:25	6	8:25				
7	TÖLLIKKO SEFFO	FIN	5:09	6	10:09				
8	KALLSBO	SWE	3:16	5	13:16				
9	OLLILA LAURI	FIN	3:30	5	13:30				
10	LUHTA VESA	FIN	4:00	5	14:00				
11	PERONIUS AMTTI	FIN	4:48	5	14:48				
12	KATAJA ERKKI	FIN	5:03	5	15:03				
13	MÄKI-KULKURI ERKKI P	FIN	4:00	4	18:00				
14	METILÄINEN KAUKO	FIN	4:09	4	19:09				
15	LANDMELA JUHANI	FIN	4:37	4	19:37				
16	ERELIN OLLI	FIN	4:57	4	19:57				
17	TURTURI SULO	FIN	2:04	3	22:04				
18	ALANDER VEIJO	FIN	2:33	3	22:33				
19	VUORELA JUSSI A.	FIN	2:50	3	22:50				
20	KARÄKÄRI RAIMO	FIN	3:13	3	23:13				
21	ALATALO JAAKKO	FIN	3:18	3	23:18				
22	VIRTANEN KARI	FIN	3:25	3	23:25				
23	PUUSKAMÄKI RIMO	FIN	4:59	3	24:59				
24	KAMKAINEN AMTTI	FIN	4:05	2	29:05				
25	RIIHIMÄKI MIKKO	FIN	2:09	1	29:09				
26	VEHVIILAINEN HEIKKI	FIN	3:30	1	32:30				
27	SAVINARJU HEIKKI	FIN	2:46	1	32:46				
28	HONGISTO PEETTI	FIN	3:06	1	33:06				
29	KVINGS TERJE	NOR	3:31	1	33:31				

MAISET Loppukilpailu					Nippuja pilotettu 6 kpl				
Sija	Nimi	Maa	Aika	Hiput	Tulos				
1	LINDGREN BRITT-MARIE	SWE	2:59	6	2:59				
2	ALATALO RAUMI	FIN	4:21	6	4:21				
3	OLLILA KEVA	FIN	4:22	6	4:22				
4	MALINEN KAISA-LEENA	FIN	4:46	6	4:46				
5	HOLLA MILKA	FIN	6:22	6	6:22				
6	JÄRVINEN RAIIJA	FIN	2:16	5	7:16				
7	HOGAN TUIRE	FIN	7:35	6	7:35				
8	LAITILA OUTI	FIN	7:37	6	7:37				
9	STJERNSTRÖM SIV	SWE	4:07	5	9:07				
10	TOLVANEN NASTI	FIN	4:41	5	9:41				
11	TUNTURI MIIRA	FIN	5:14	5	10:14				
12	ALANKO MARJATTA	FIN	2:49	4	12:49				
13	KORHONEN JUHTA	FIN	3:32	4	13:32				
14	ALANDER TERHI	FIN	3:39	4	13:39				
15	NIKKONEN AILA	FIN	3:45	4	13:45				
16	TORNALA TARJA	FIN	3:58	4	13:58				
17	TURUNEN TERTTU	FIN	4:12	4	14:12				
18	KALANDER ULLA	SWE	4:33	4	14:33				
19	MÄNÄPÄ KAIJA	FIN	4:47	4	14:47				
20	NAITANAKI MARIANNE	FIN	6:27	4	16:27				
21	ARHO RAIIJA	FIN	3:13	3	18:13				
22	PATALA ANITA	FIN	3:14	3	18:14				
23	ROTH ANNE	FIN	3:56	3	18:56				
24	RANKALA MERJA	FIN	4:16	3	19:16				
25	KATTI ULLA-NAIJA	FIN	6:21	3	20:21				
26	LOMAN-POKKINEN RITVA	FIN	5:50	3	20:50				
27	LAPPALAINEN PIRKKO	FIN	4:36	2	24:36				
28	RAUTIO RIITTA	FIN	5:51	2	25:51				
29	KOSKI JOHANNA	FIN	3:09	1	28:09				
30	JÄRVINEN ARJA	FIN	4:41	1	29:41				

VETERAANIT Loppukilpailu					Nippuja pilotettu 4 kpl				
Sija	Nimi	Maa	Aika	Hiput	Tulos				
1	MUSU ERKKI	FIN	3:56	4	3:56				
2	MÄHÖNEN MATTI	FIN	3:57	4	3:57				
3	ALATALO JAAKKO	FIN	3:58	4	3:58				
4	KEMI ANDERS	NOR	5:02	4	5:02				
5	KORHONEN VEIJO	FIN	2:41	3	7:41				
6	PITKANEN JOUKO	FIN	2:58	3	7:58				
7	OLLILA LAURI	FIN	3:02	3	8:02				
8	ALANKO REINO	FIN	3:08	3	8:08				
9	KATAJAMAA HEIKKI	FIN	3:10	3	8:10				
10	KUIKKO RAIMO	FIN	3:20	3	8:20				
11	SALLANPÄ JORMA	FIN	3:59	3	9:59				
12	KUISMA IISAKKI	FIN	4:05	3	9:05				
13	LEPISTO HEIKKI	FIN	2:59	2	12:59				
14	BIFELDT AARTO	FIN	3:10	2	13:10				
15	BACKMAN SVEN T.	FIN	3:14	2	13:14				
16	ALATALO RAUMI	FIN	3:44	2	13:44				
17	KIVIMÄKI BERTIL	SWE	4:34	2	14:34				
18	KATAJA PEETTI	FIN	4:46	2	14:46				
19	KORHONEN JALMARI	FIN	1:52	1	16:52				
20	KERTTULA ALPO	FIN	2:53	1	17:53				
21	MASTOMAKI LEMPI	FIN	3:16	1	18:16				
22	LAASKONEN LEO	FIN	3:54	0	23:54				
23	GRÖNLUND JOHAN	FIN	5:30	0	25:30				

VETERAANIT Loppukilpailu					Nippuja pilotettu 5 kpl				
Sija	Nimi	Maa	Aika	Hiput	Tulos				
1	KANKAINEN HELI	FIN	3:18	5	3:18				
2	LATVA-KYNNY AMTTI	FIN	4:28	5	4:28				
3	VEHVIILAINEN JUHTA	FIN	4:28	5	4:28				
4	KORHONEN JOHANNA	FIN	4:42	5	4:42				
5	LAITILA KATRI	FIN	5:02	5	5:02				
6	MÄKI MERNANNI	FIN	4:12	4	9:12				
7	KERANEN PIIA	FIN	4:19	4	9:19				
8	TOLVANEN NASTI	FIN	4:36	4	9:36				
9	JÄÄSKELÄINEN JAAKKO	FIN	5:06	4	10:06				
10	HONGISTO HEIDI	FIN	5:25	4	10:25				
11	KATAJAMAA JENNI	FIN	6:05	4	11:05				
12	JONPPANEN INGA-LIISA	FIN	4:43	3	14:43				
13	MASTOMAKI MIKA	FIN	5:12	3	15:12				
14	KALLIO-MANNILA TEEMU	FIN	5:17	3	15:17				
15	JARVA PIETA	FIN	5:17	3	15:17				
16	HAAPSAARI VILLE	FIN	5:19	3	15:19				
17	ROTKONEN Eeva-MARJA	FIN	10:32	4	15:32				
18	VÄNSKÄ PAIVI	FIN	6:28	3	16:28				
19	TURUNEN MINNA	FIN	7:03	3	17:03				
20	KATAJAMAA MARJA	FIN	2:42	2	17:42				
21	JARVA PIRKKA	FIN	9:18	3	19:18				
22	NESSER TIHO	FIN	11:19	3	21:19				
23	VESANEN JUHO	FIN	8:15	2	23:15				
24	RANKALA MOORA	FIN	6:12	1	26:12				
25	JULKUNEN SANNNA	FIN	11:54	2	26:54				
26	GUNSE TEPPO	FIN	11:57	1	27:57				

ALOITTELIJAT MIENNET Loppukilpailu					Nippuja pilotettu 4 kpl				
Sija	Nimi	Maa	Aika	Hiput	Tulos				
1	MATIKAINEN SEFFO	FIN	5:09	4	5:09				
2	WESTERLUND ESKO	FIN	5:37	4	5:37				
3	PENTTINEN HEIKKI	FIN	6:51	4	6:51				
4	KOSKI TOMMI	FIN	5:03	3	10:03				
5	SEPPÄNEN REINO	FIN	10:37	4	10:37				
6	KERTTULA AIMO	FIN	6:27	3	11:27				
7	KWISCHKE HANS-PETER	GER	11:40	4	11:40				
8	PIETILÄ MARKKU	FIN	6:49	3	11:49				
9	RINTA-MÖKKY AMTTI	FIN	13:13	4	13:13				
10	TALONEN VILLE	FIN	8:22	3	13:22				
11	HEIMONEN JOUKO	FIN	3:32	2	13:32				
12	ELO JARI	FIN	16:28	4	16:28				
13	KIVONEN VELI	FIN	6:45	2	16:45				
14	MARTIKAINEN TIHO	FIN	11:51	3	16:51				
15	JARVA JESSE	FIN	12:59	3	17:59				
16	KOKKO PEKKA	FIN	18:48	4	18:48				
17	MURMINEN AULIS	FIN	19:20	4	19:20				
18	MALIN RAIMO	FIN	14:21	3	19:21				
19	JYRKÄNEN MIKA	FIN	12:58	2	22:58				
20	ROSENDAHL KAJ	FIN	12:07	2	23:07				
21	PESCCH MICHAEL	GER	8:47	1	23:47				
22	KOMEROS HARALD	NOR	9:18	1	24:18				
23	UNTOLA JORI	FIN	12:05	1	27:05				
24	MARSI SAMULI	FIN	9:54	0	29:54				
25	RIIHINEN JUHA E.	FIN	10:55	0	10:55				
26	HUTTUNEN OLLI	FIN	12:55	0	12:55				
27	KYLÄ-LIUHALA PETTERI	FIN	19:13	0	19:13				

ALOITTELIJAT MAISET Loppukilpailu					Nippuja pilotettu 5 kpl				
Sija	Nimi	Maa	Aika	Hiput	Tulos				
1	AIRIKKALA JOHANNA	FIN	11:11	5	11:11				
2	LARSSON EWA	SWE	12:09	5	12:09				
3	LINDQVIST MARINA	FIN	13:14	5	13:14				
4	MATIKAINEN LIISA	FIN	5:14	3	15:14				
5	BERG LEENA	FIN	7:22	3	17:22				
6	SUOMALAINEN MARI	FIN	11:07	3	21:07				
7	BLASCHÉK LENKA	GER	11:17	3	21:17				
8	ELO PIIRJO	FIN	13:42	3	21:42				
9	OKSMAN MARI	FIN	6:59	2	21:59				
10	TORNE RAIIJA	FIN	12:16	3	22:16				
11	LINKO EMMA	FIN	4:13	0	29:13				
12	MATTILA ANNE	FIN	11:56	1	31:56				
13	NIKKOLA JOHANNA	FIN	13:09	1	33:09				

Vi får gratulera Britt-Mari Lindgren och Ewa Larsson för de fina prestationerna i damklasserna. Övriga hurrar vi också för!

8:e Tyska Mästerskapen 18-19 Juni 1994

Tre stycken svenskar deltog i Öppna Tyska Mästerskapen i Goldkronach. Gissa vilka? Om jag säger att den Kanadensiska Trekampen vanns av Sweden-Smedjebacken så vet Ni kanske vilka jag menar. Kanadensisk trekamp består av: Guldvaskning, bågskytte och kanotpaddling, i år deltog 14 lag. En "Jokertävling" (vinnaren tar allt) hölls också. Där segrade Jörg Stetter, Schweiz med tiden 57 sek! Vi kan säkert ranka honom som en av världens snabbaste guldvaskare.

Här kommer övriga resultat i TM, gratulerar till de Svenska medaljerna.

Damen

Final

Gruppe

Rang	Be	Name	Vorname	Land	Suchzeit	gef	verl	Total zeit
1.	5	Hulkkonen	Katri-Sofia	S	02:27.2	5	0	02:27.2
2.	7	Massopust	Anja	D	04:55.6	4	1	09:55.6
3.	8	Suchy	Marion	D	03:02.5	3	2	13:02.5
4.	2	Brendel	Helma	D	04:48.1	3	2	14:48.1
5.	9	Welsch	Brigitte	D	06:44.0	3	2	16:44.0
6.	1	Bauer	Sonja	D	03:16.6	1	4	23:16.6
7.	6	Mück	Betina	D	03:19.8	0	5	28:19.8
8.	10	Welsch	Carmen	D	08:27.8	0	5	33:27.8
9.	4	Faßmann	Tatjana	D	08:41.9	0	5	33:41.9
10.	3	Faßmann	Betra	D	08:43.2	0	5	33:43.2

Veteranen

Final

Gruppe

Rang	Be	Name	Vorname	Land	Suchzeit	gef	verl	Total zeit
1.	4	Hulkkonen	Kulta-Hugo	S	02:47.6	5	0	02:47.6
2.	6	Melber	Paul	D	05:33.0	5	0	05:33.0
3.	3	Hulkkonen	Katri-Sofia	S	03:30.2	4	1	08:30.2
4.	1	Blechs Schmidt	Günter	D	03:11.8	3	2	13:11.8
5.	2	Gaeddicke	Hans	D	03:28.9	3	2	13:28.9
6.	7	Reichel	Max	D	03:56.1	3	2	13:56.1
7.	5	Kurtz	Werner	D	05:34.3	3	2	15:34.3

**DEUTSCHE
GOLDSUCHER
VEREINIGUNG e.V.**

Herren

Final

Gruppe

Rang	Be	Name	Vorname	Land	Suchzeit	gef	verl	Total zeit
1.	15	Stetter	Jörg	CH	02:45.5	8	0	02:45.5
2.	20	Wessels	Volker	FIN	04:17.2	6	2	14:17.2
3.	14	Stützing	Matthias	D	04:28.6	6	2	14:28.6
4.	19	Wendrich	Wolfgang	D	05:22.9	6	2	15:22.9
5.	16	Suchy	Gebhardt	D	03:04.3	5	3	18:04.3
6.	8	Mangold	Ulrich	D	04:30.1	5	3	19:30.1
7.	10	Meiber	Paul	D	06:15.8	5	3	21:15.8
8.	17	Uih	Manfred	D	06:17.4	5	3	21:17.4
9.	3	Hezel	Gerhard	D	02:38.4	4	4	22:38.4
10.	18	vonWuthenau	Kasper	D	03:22.9	4	4	23:22.9
11.	11	Schmid	Claus	D	04:27.1	4	4	24:27.1
12.	7	Ludwig	Rolf	D	02:54.0	3	5	27:54.0
13.	5	Komoza	Andrey	SL	02:56.8	3	5	27:56.8
14.	1	Aumer	Franz	D	03:37.8	3	5	28:37.8
15.	6	Kurtz	Werner	D	05:41.8	3	5	30:41.8
16.	12	Seeber	Manfred	D	02:43.6	1	7	37:43.6
17.	2	Duffner	Wolfgang	D	02:55.4	1	7	37:55.4
18.	4	Jäkel	Jürgen	D	05:16.1	1	7	40:16.1
19.	9	Matzat	Bernhard	D	07:04.6	0	8	47:04.6
20.	13	Stöckel	Josef	A	07:06.3	0	8	47:06.3

WGA-Årsmötet 1994

"Raikasalen", Rauris 1 September

1. WGA-presidenten Kauko Launonen öppnade mötet och hälsade mötesdeltagarna välkomna.
2. Till mötesordförande valdes Kauko Launonen och till mötessekreterare Inkeri Syrjänen.
3. Mötets legalitet och utlysande accepterades.
4. Närvarande mötesdeltagare: 28 personer från 15 länder.
5. Mötesordföranden uppläste verksamhetsberättelsen för 1/7-93-1/7-94.
Medlemsländer: Australien, Österrike, Italien, Finland, Storbritannien, Tjeckien, Slovakien, Frankrike, Kanada, Sverige, Schweiz, USA, Holland, Polen och Tyskland.
Medlemsländerna har arrangerat nationella och internationella guldvaskekartävlingar och andra evenemang. Flera länder har bidragit till den internationella guldutställningen "Golden World Exhibition". WGA-arkiven har kompletterats och tidningen "Golden Times" har publicerats två ggr.
6. Ekonomisk rapport. 500 usd har under året använts för utgivningen av WGA-tidningen "Golden Times". Rapporten godkändes.
7. Medlemsavgifterna. Mötet beslutade att höja medlemsavgiften till 25 usd/röst, minimum per nation blir 50\$ och maximum 125\$. Medlemsavgiften bestäms på följande sätt: Varje nation skall ha två röster (förutsatt att två delegater närvar vid mötet), varje nation får ytterligare en röst för varje 20-tal tävlande i de två senaste VM-tävlingarna (ett medeltal gäller). Gränsen går vid fem röster, fler kan man inte ha.
Medlemsländerna skall också få ett brev där det framgår hur avgiften kan betalas.
8. Följande budget accepterades under det kommande året.
Utgifter: Golden Times 2ggr/år-sammanlagt 1000 usd.
Inkomster: 25 usd/röst=1000 usd.
9. Följande ledamöter blev valda för tre år framåt.
President: Kauko Launonen, Finland
Vice President: Peter Pfander, Schweiz
Sekreterare: Inkeri Syrjänen, Finland
Kassör: Niko Granegger, Österrike
10. Ansökningar som gjorts för att arrangera guldvaskekningsmästerskap.
- Californien, USA: VM 1998
- Nya Zeeland : VM 1998
- Tjeckien : EM 1998
Californiska kriterierna presenterades av Rosanne McHenry och Heidi Weiland. Coloma, Californien valdes att arrangera VM 1998. Tjeckien arrangerar EM samma år. Nya Zeelands ansökning väckte stort intresse och WGA ser fram emot nya ansökningar från N.Z. i framtiden.

11. Övriga frågor. World Cup diskuterades p.g.a. brevväxlingar mellan Pablo Schwarz-WGA-presidenten-övriga WGA-delegater. Niko Granegger klargjorde missupfattningen i cupinformationen och en kopiering av falsk information i några tävlingsbroschyrer. Diskussionen i detta ämne avslutades.

Klaus Pirchner föreslog att några paragrafer i reglerna bör ändras. En regelkommitté bildades som ska föra fram nya regler till WGA-mötet i Frankrike 1995. Gruppen består av:

- Klaus Pirchner, Österrike
- Michael Gossage, England
- Pablo Schwarz, Italien
- Arthur Sailer, Kanada

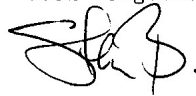
12. Kauko Launonen tackade mötesdeltagarna och avslutade mötet.

Sverige representerades av:

P-O Sandström, Kiruna
Sten Bergström, Lidingö

Enligt uppdrag

Sten Bergström

GOLDEN TIMES

2/1994

**The official newsletter of the World
Goldpanning Association**

*** Publisher: Kauko Launonen**
*** Editors: Ron Callender, Niko Granegger**
Inkeri Syrjänen, Pirjo Muotkajärvi

The beautiful Alps of Rauris, Austria, invite all the gold panners of the world to compete the World Championships in 1994

Dear WGA members,

In your hand is the second issue of "Golden Times" for 1994.

The feedback from the first issue proves the importance of a universal newsletter to our world-wide association. It is equally important to ensure that the newsletter is published with regularity three or four times a year. In this way, information will be up-to-date when it reaches the readers. A universal newsletter also guarantees that the same news is spread to everyone and, hopefully, misunderstanding can be avoided.

For the present, "Golden Times" will continue to be published only in English. Apart from economic reasons, much time can be saved by this policy and I believe that the majority of the WGA members have enough knowledge of English to understand the written texts. I hope, however, that member countries will take the chance to prepare a short summary in their own language and place it between the pages of the newsletter before distribution.

Circulation of the "Golden Times" is 500. The copies are mailed to one or two persons in every member country for further distribution. I trust this method will succeed and ensure a flow of information to everyone.

The goldpanning season has already started here in the

northern hemisphere. I wish success and prosperity to all members of the World Goldpanning Association in the coming months.

Kauko Launonen
President of the WGA
Tankavaara, Finland

READERS' COLUMN

The response to the first issue of "Golden Times" for 1994 has been welcomed by the editorial team and a selection of readers' comments are printed below:

The latest edition of WGA newsletter is of very high quality. I think all the editors deserve genuine congratulations for their efforts. I know how difficult it is to coordinate a truly international publication. Anyway... Congratulations!

Michael Evans,
Ballarat, Australia

Congratulations to the new birth of "Golden Times". You have done an excellent job ... and I know it is an enormous task. I produce our society's magazine, so I know what I am talking about!

Johnny Hagberg
Haninge, Sweden

I recently received a copy. It is great!

Rosanne McHenry,
Coloma, United states of
America

Magic! Where can I buy thirty extra copies? I want to send one to every member of the British Goldpanners' Association immediately.

Mike Gossage,
Richmond, England

I enjoyed reading "Golden Times". I can understand why there was so much news from Great Britain but I hope this encourages more contributions from around the world.

Vincent Thurkettle,
Thetford, England

Congratulations to a very successful "Golden Times", and thanks for the presentation of all the Czech goldpanning events!

Veronika Stedra,
Prague, Czech Republic

PROFILE NO 1**PERCY COLLINS:
ENGLAND**

In Great Britain, Percy Collins is recognised as the "Father of Modern Goldpanners" and although he is over eighty years of age, he still retains his enthusiasm and love for an interest which began in 1940 in the Lowther Hills of Southern Scotland.

He is a fortunate man because he learned his skills from the leadminers who prospected for gold in the local rivers on a semi-professional basis. To this day, Percy speaks with great respect for his own teacher, John Blackwood, whom he first met when John was distributing prayer books during a service in the church at Leadhills.

For half a century Percy has washed the gravels of the gold-bearing rivers of Britain and parts of Ireland. Over the years he assembled a valuable collection of gold and was invited to contribute 1/4 ounce to be made into a piece of jewellery for HM Queen Elizabeth when she opened the reservoir on Daer Water in 1956.

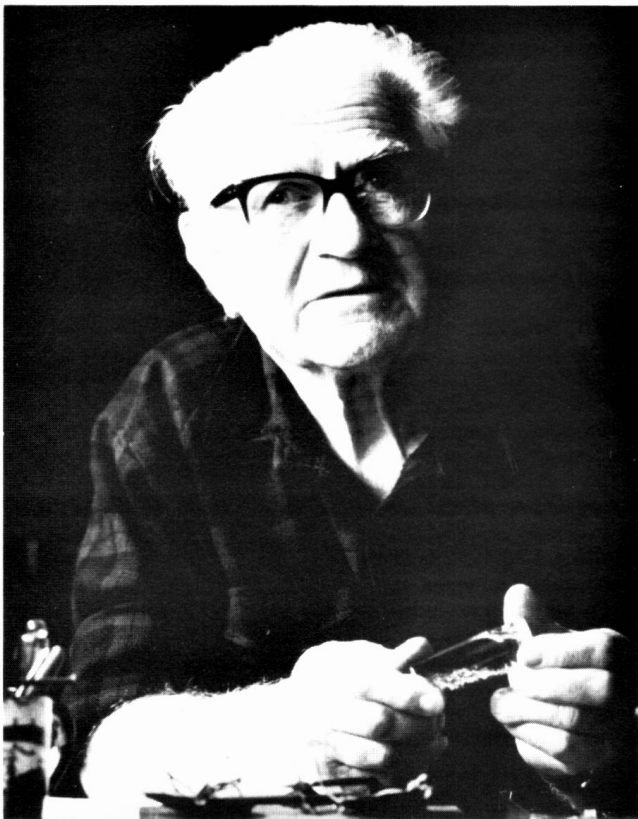
In 1953 Percy visited Ireland and, during a newspaper strike, showed Terance O'Regan how to pan for gold. When the strike was over, the papers' headlines announced "The Ancient Irish Goldfield have been rediscovered" and included a photograph of O'Regan. There was no mention of Percy Collins -

even although he had washed a nugget just under one ounce in weight.

Years ago, on the Fraser River in British Columbia, Percy worked for weeks with a partner until their food supplies were nearly gone. His partner promised to cook "something different" but prepared an omelette which combined all the remaining eggs with pilchards! This convinced Percy that it was time to return to civilisation.

Nowadays Percy spends much of his time painting watercolour drawings which show his favourite landscapes but he will always set aside his paints and brushed to talk about gold prospecting. He has hundreds of stories and anecdotes to tell which he brings alive by relating them as if the events took place yesterday.

One way and another, every gold panner in Britain has reason to be grateful to Percy Collins, Gold Prospector.

NEWS FROM AMERICA

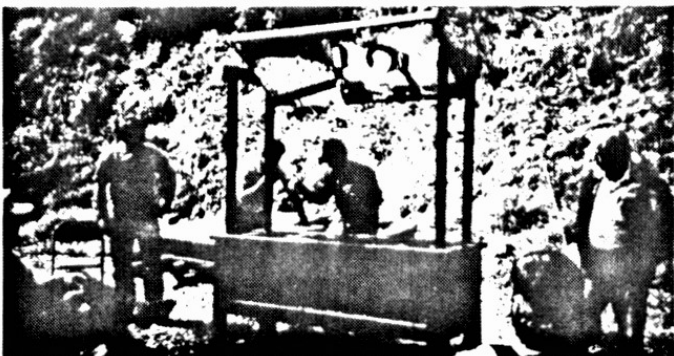
GOLD PANNING SPEED COMPETITION

Dahlonega is a small town about 100 kilometres north of Atlanta in the state of Georgia and was the scene of the America's first-ever gold rush when Benjamin Parks discovered gold in the Chestatee River in 1828. Thousands of prospectors flocked to the locality and two towns soon emerged: Dahlonega and Auraria.

Nowadays Auraria is nothing more than a ghost town with only a few farms to confirm its past history. On the other hand, Dahlonega has survived on account of the auriferous veins which were successfully mined from the bedrock. The mines are now closed but gold can still be washed in the surrounding rivers as well as in the town at two goldpanning places which have been set up as a tourist facility for visitors.

For 32 years the Dahlonega Jaycees have organised the World Speed Panning Competition which is mentioned in the Guinness Book of World Records on account of the record for washing which stands at 7.55 seconds. This year Kauko Launonen and Inkeri Syrjänen attended the competition when it was held on 16/17th April along with the Georgia State Championships and have provided the following report:

"About thirty competitors gathered one hot Saturday

morning, watched by an audience of no more than fifty people. Most of the competitors were local, although one couple had travelled from California. The first day, Saturday, concentrated on the state championships with categories for juniors, youths, ladies and oldtimers.

"The panning is quite different from that used in the competitions supervised by the WGA.

* Each competitor washes in a pool which is built at the height of a table.

* Everyone searches for the same number of nuggets (eight) which the judge has concealed in full view of the competitors.

* The timing begins with a blast of the judge's whistle when a competitor takes up the gold pan to place it in the pool.

* The performance ends when the competitor says, "Time" to the timekeepers and the nuggets in the pan are counted and the remaining sand is checked.

* Each nugget which is lost incurs a penalty of ten seconds but the loss of four or more leads to disqualificati

on.

* If the sand which remains in the pan covers a piece of 22 calibre lead shot, this also leads to disqualification.

"It is easy for the spectators to follow the washing on account of an angled mirror which is placed in the pool. At times, however, the speed is so fast that the washing is over before anyone realises. Because the competition is based on speed, it is necessary to take big risks and this leads to many disqualifications in the main events. A fine mesh net which passes particles of sand is fixed in the pool to trap those nuggets which are washed over the sides of the pan.

The most participants appeared in the Open World Panning Championship when twenty five men and women competed together and Ron Gaddis emerged as winner with a time of 7.82 seconds.

The world record remains unbroken. Perhaps this will serve as a challenge to a reader of Golden Times who would like to enter the record books in 1995?

GOLDPANNING SPEED COMPETITION (MODEL USA)

RULES

EQUIPMENT:

- washing pool (picture 1), size 180 cm x 60 cm, height about 80 cm
- gold pan (picture 2), d 27 cm, h 5 cm
- sand, grain size less than 0,55 mm
- 8 gold nuggets, d 5-10 mm, weight about 1 gr/nugget

PREPARING OF THE COMPETITION

1. The judge fills the ten inch miner's pan with sand just level with the edge, and removes any surplus with the help of a ruler.
2. The competitor watches the judge place eight nuggets (about the size of a small pea) on the surface of the levelled sand - one in the centre and seven at regular intervals to the edge.
3. The judge presses the nuggets under the surface to a depth of about 2,5 cm with his finger.
4. Sand is shaken over the surface which is again levelled.
5. Pan is placed in the right side of competitor in the level near the pool.

COMPETITION PERFORMANCE

6. The competitor picks up

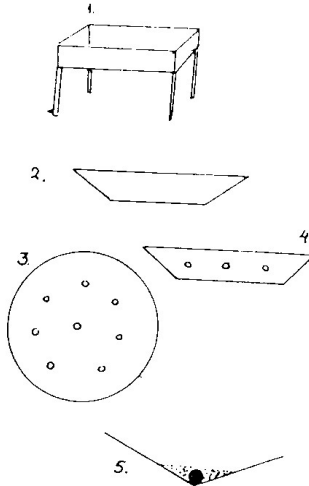
the pan and transfers it to the pool to wash the sand as fast as possible. Only gold nuggets are permitted to remain in the pan. Timing starts when the competitor touches the pan and ends when he says "TIME".

APPROVAL OF THE PERFORMANCE

7. The results will be accepted if there are at least four nuggets in the pan and there is no more sand than an amount which will cover a "bb" (=22 calibre lead shot), (picture 5). A ten second penalty is incurred for each nugget lost.

JURY

- Judge who prepares the pan and hides the gold nuggets
- Timekeepers (2)
- Assistant of the jury

THE GOLD OF SARDINIA: LARGEST GOLD MINE IN EUROPE

A news report from "The Guardian", (Great Britain).

An Australian exploration company, GEMCOR, has announced that the deposits of gold it has recently found on the island of Sardinia will create the biggest goldmine in Europe. The deposits have an estimated value of \$140 million and when a six-month test programme comes to an end soon, the backers will have to decide on the next stage.

The gold is deposited in such a way that extraction can only be done by application of advanced metallurgical techniques and it is claimed this has protected the gold reserves since Roman times.

Gemcor first heard of Sardinian gold through negotiations with state-controlled energy and exploration groups in Italy, and to undertake the initial prospecting, formed a partnership with another Australian company, General Gold, and the local authority in Sardinia. Because of a special ruling for foreign companies engaged in mineral extraction, Gemcor shares are permitted to be traded on the London Stock Exchange.

NEWS FROM AUSTRALIA

The story of "Gold Fever"

When Michael Evans from Sovereign Hill, Ballarat, attended the World Goldpanning Championships in Tanakaara last year, he described an exciting project on which he was working at the time. This was to develop a travelling exhibition entitled "Gold Fever!" in conjunction with a colleague from the National Library of Australia, Michael Richards.

Six months later the exhibition is complete and is accompanied by a sixteen-page book containing a short essay by Michael and including a complete list of the valuable items assembled for display.

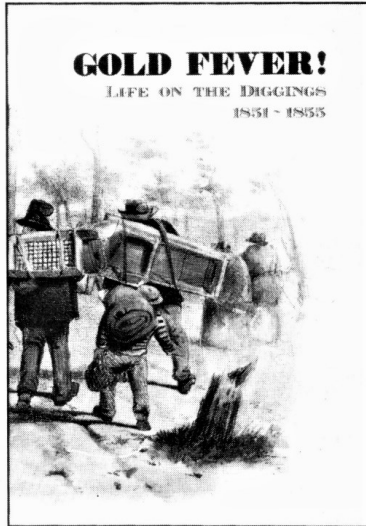
The text is accompanied by twelve attractive illustrations which provide a synopsis of life on the Victorian gold diggings between 1851 and 1855. Everyone will have a favourite but one of the best is the cover design which shows a view of four people complete with pans, sluices, blankets and a kettle. (The Australians are fond of a cup of tea!)

The list of items includes a description of sketches which were first reproduced in the Illustrated London News on 26th February 1853 and permission has been granted to reproduce one to accompany this report.

On a personal note, it was interesting to learn of another set of sketches which had

been made of the emigrants leaving the port of Birkenhead, near Liverpool. This locality is well known to me; it is just ten kilometres from my present home in Cheshire. The Illustrated London News has also provided me with a personal copy of the page for 10th July 1852.

Ron Callender

The cover of Gold Fever!

NEWS FROM NEW ZEALAND

GOLD IN OTAGO - THEN AND NOW

New Zealand commemorated the 150th anniversary of European settlement and the signing of the Treaty of Waitangi in 1990. Being such a young country means we have a very recent gold histo-

ry.

Gold was known about by Maoris and early settlers, but the first strike of payable quantities was in May 1861 at what is now known as Gabriel's Gully near the town of Lawrence, in Otago.

Gabriel Read, born in Tasmania (Australia) with a pioneering spirit that saw him venture to the great Californian goldrush of 1849, go trading around the Pacific islands, be a part of the rushes to Bendigo and Ballarat in Australia, was finally to come to New Zealand in 1860 where he later earned the credit for that first discovery.

Using experience gained previously he worked and prospected around the Tokomairiro area of Otago before heading for the Tuapeka region. There are countless words written about this discovery for it influenced the development of Otago's history. Gabriel Read wrote to the Goldfields Superintendent Vincent Pyke, saying the gold shone on his pan "like the stars in Orion on a dark frosty night". It is claimed his first pan yielded two ounces. Within a fortnight forty men were prospecting in the gully and by the end of the year reports had between 10 000 and 20 000 miners in the gully or surrounding areas.

This triggered an intensive search throughout Otago for gold with rich finds recorded by Prospectors Hartley and Reilly at the Dunstan (Crom-

well Gorge), Fox at the Arrow, and Arthur and Redfern at the Shotover. By 1863, there were seven official goldfields proclaimed in the province (which at the time included Southland).

Within 10 years £423 million worth of gold was won in Otago. Gold was discovered on the West Coast in 1865 and many miners left to try their fortunes there before again journeying to Thames and Coromandel areas in the North Island.

The gold industry consolidated over the years, with many miners selling their claims to companies once they had exhausted the source of the easily won gold. These companies sluiced their way through entire hillsides, in one case creating a lake reputed to be 40 metres deep.

Today vast areas of tailings are a feature of much of the area. Hydraulic elevating was pioneered at Gabriel's Gully and taken to record depths at St Bathans where the operation has been variously cited as the deepest in the world, at one stage and the deepest in the Southern Hemisphere.

Dredges operated on the Clutha (Molyneux) and the Kawarau rivers for many years, with one of the earliest being a spoon dredge operating near Millers Flat in 1862-63. The high point of the dredging era was the period 1890's - 1900's, with over 30 in the Alexandra/Clyde area mostly successful.

All of this wove a rich tapestry through the Otago region where strong golden threads still shine.

Today large multi-national companies through to recreational panners mine for gold in Otago. Visiting at any time of the year gives you plenty of opportunities to enjoy the spectacular scenery while you pan for gold or travel around the many goldfields areas. There are several small tour companies and tourist operations who specialise in goldpanning (see list at end). After recent heavy rains and floods, there has been an upsurge in reported gold finds, particularly in the Arrowtown area.

Organisations such as the Department of Conservation and the Otago Goldfields Heritage Trust actively promote and protect sites, miners' trails, and events relating to the goldfields.

The Otago Goldfields Heritage Trust was formed in 1987 and became an incorporated society in 1988 following the success of the 1987 celebrations.

The aims of the Trust are to initiate annual and regional acknowledgement of the part gold played in our history and development, and to promote the goldfields including all Department of Conservation Goldfields Park sites as a significant attraction.

Each year in Otago the Otago Goldfields Heritage Trust

holds celebrations, including a cavalcade of horses and riders who follow trails used by the early miners to arrive at the host town for the year. Each town with a significant goldfields history takes a turn to host the celebrations. Since 1991 goldpanning has formed part of the many events.

The first Otago championship was held in 1991. In 1992, under the watchful eye of the Trust, national championships were held for the first time, sponsored by Speight's, a local brewery owing its start to thirsty miners.

The second national championships were held in Arrowtown in November 1993. The Otago Goldfields Heritage Trust is this year contributing to the airfare to send John May, the New Zealand open champion to compete in Australia.

To a complete novice like myself it was truly impressive to watch the speed and skill of competitors.

Planning is under way for the 1994 national championships, which will be held in Gabriel's Gully, Lawrence, on November 26. Other attractions will include the arrival of more than 300 horse, riders, wagons and walkers weary from spending up to a week traversing the gold trails of Otago, the recreation of a tent city such as existed at Gabriel's Gully at the time of the first goldrush, and a rodeo.

For further information on the New Zealand Goldpanning Championships and goldfields celebrations, contact:

Otago Goldfields Heritage Trust
PO Box 91
Cromwell
Ph. (03) 445 0846

Tour operators:

Rodger Bissett
Gold Trail Tours
22 Kerry Court
Cromwell
Ph. (03) 445 0809

Goldfields Mining Centre
Kawarau Gorge
State Highway 6
Cromwell
Ph. (03) 445 1038

Panning information:

Bill Tinker
Riverside Hostel
4 Dunorling Street
Alexandra
Ph. (03) 448 8152

Queenstown Lakes District Council
Private Bag 50072
Queenstown
Ph. (03) 442 7330
Fax. (03) 442 7339

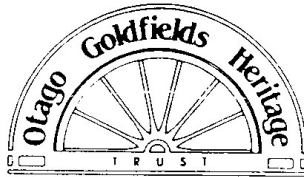
Lakes District Museum
49 Buckingham St
Arrowtown
Ph. (03) 442 1824

Gold Shop
Buckingham St
Arrowtown
Ph. (03) 442 1319

Other Information on Goldfields:

Central Otago Visitor Information Centre
PO Box 56
Alexandra
Ph. (03) 448 9515
Fax. (03) 448 9516

Thames Information Centre
405 Queen Street
Thames
Ph. (07) 868 7284
Fax. (07) 868 7284

NEWS FROM THE USA

THE FORTY NINER GOLD AND MINERAL EXPOSITION

Something of the nature of gold activities in America can be judged from this brief account of a recent event in Auburn in California.

The exhibition was organised at the Gold Country Fairgrounds on 4th and 5th June by the Mother Lode Goldhound Association which describes itself as a "non-profit public education" organisation. The Association represents both professional and recreational landusers throughout the Western

States and each year aims to present an authentic gold and mining show in the heart of the gold country. This year the exhibition themes concentrated on mineral collection, but also included displays of modern day and historical mining.

The organisers had promised a "fun-filled weekend" which combined entertainment and education. The competitions were the highlights and included the 14th Gold Country panning championships as well as state championships in single and doublejack rock drilling! Throughout the fairgrounds there were demonstrations of mining equipment, and historical presentations of life in the gold rush days. There were booths for dealers and other sellers as well as individual craftsmen.

The food and drink on offer had an American accent - a pancake breakfast and a Saturday night barbecue. Next year's event will be advertised in "Golden Times" long before it takes place.

NEWS FROM AMERICA

POSTCARD FROM COLOMA

The most common use of postcards is to send messages to your friends back at home. This practice may be reversed in view of a recent venture by the Marshall Gold Discovery State Historic Park at Coloma in California. A set of six cards has been produced which have already gained the status of a collector's item. In an attractive combination of words and pictures, each card highlights a feature of the days of the gold rush and the set provides a summary of the important events.

There are six cards in all:

- * The Tailrace * A Glean of Gold
- * Partners in History
- * Jerk Line Freight Outfit * Gold Fever!
- * Gold, Boys, Gold

and the coloured illustrations make good use of pictures from the archives. Enthusiasts can obtain a complete set of six from:

Marshall Gold Discovery State Historic Park
P.O. Box 265
Coloma, CA 95613, USA

at a cost of US\$ 10 which includes post and packing to anywhere in the world.

An open letter to all readers

"Golden Times" needs your news.

In every issue, one page is reserved on behalf of each of the member countries for news and official reports of activities. We will also publish photographs, drawings, brief items and humorous stories.

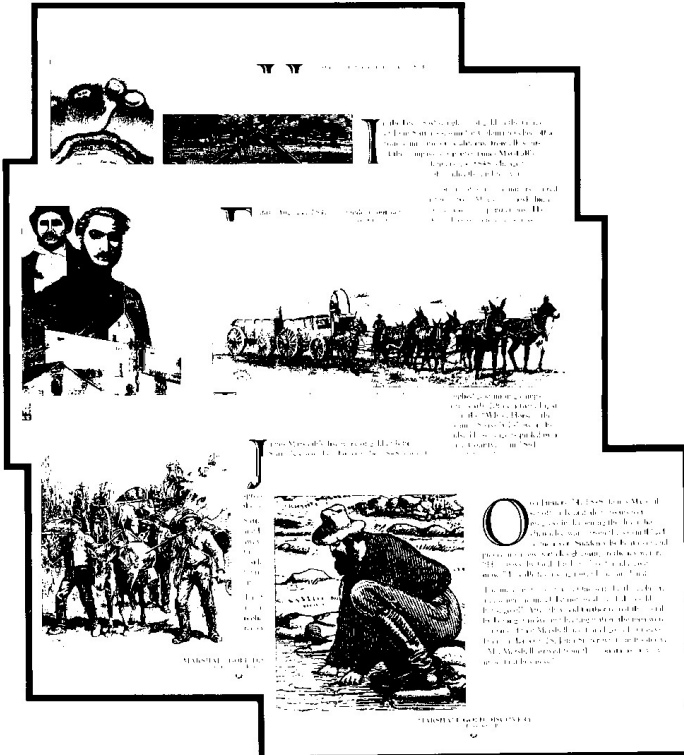
Please send your material to one of the following addresses:

Kauko Launonen
World Goldpanning Ass.
99695 Tankavaara
Finland

Ron Callender
Broadlake
Willaston, South Wirral
Cheshire L64 2XB

Information and news for the next "Golden Times" will be asked to send by 5th of September. Newsletter will be published in the begin of October.

The set of six postcards produced at Coloma and which are suitable for framing as a memento of the Gold Rush

THE CONTINUING STORY OF THE WORLD CUP

A summary of events by Kauko Launonen, President of the World Goldpanning Association

The amount of correspondence which has been created on the subject of the World Cup prompts me to summarise the history in an attempt to clear the matter and the misunderstandings which have arisen.

At the annual meeting of the World Goldpanning Association (WGA) on 8th August 1991 in Kopparberg, Sweden, I proposed an annual competition among the member countries for the World Cup. Because it was a new idea, the proposal was "left on the table" after discussion which was reported in the minutes of the meeting.

My proposal included rules (which were later published in issue 1/1992 of "Golden Times") and the promise of a challenge trophy. It was also suggested that each country hosting the World Championships would award USD 2500 as a prize and I stated that Finland would do so in 1993 if the proposal was accepted.

The matter was not raised at the WGA meeting in 1992, but was discussed when the WGA met at Tankavaara, Finland, last year. The proposal was not approved as other countries were not prepared to donate the prize money. This is confirmed in

the minutes of the meeting; number 7 refers.

By this time, however, I had obtained a valuable challenge trophy and promised to make an award. The winner would be decided by following the rules I had previously proposed. According to these rules the effective period would start after WM 1992 and include WM 1993. As a result of this calculation, Aleardo Salina of Italy gained the greatest number of points and received the challenge trophy.

The aim was for the trophy to be presented during the victory ceremonies in Tankavaara but unfortunately there were a few countries which had not yet provided the results of their national championships. These are now available and the top three places are as follows:

1. Aleardo Salina, Italy 39 points
2. Pablo Schwarz, Italy 25 points
2. Jalmari Korhonen, Finland 25 points

In conclusion, I have to say that my proposal was made with good intentions; I regret the complications which have been caused. If I had been able to foresee these difficulties, I would not have made the original proposal.

NEWS FROM HOLLAND & BRAZIL

The two stories which follow have been contributed by

Koos Schoenmaker of Holland who has translated them from reports appearing in Dutch newspapers. Koos also provides a nugget of information:

"Unwittingly, in Holland we are living on lots of golddust, deep down in the ground. This dust was transported here in the early days by some rivers. But if it was recovered by digging, Holland (which stands for Houtland, meaning "woodland") would not survive and would soon fail to exist!"

REPRIEVE FOR YANOMAMI INDIANS

In 1993 and on instructions from the Brazilian Government, pilots, policemen and soldiers will drive the gold-diggers out of the Yanomami Indian Reserve (about 95 000 km²).

These Indians are still living in the stone period. The people were living unnoticed in this reserve, in the border territory of Venezuela up until 1987 when big amounts of gold, diamond, tin and uranium were discovered.

Within four years, tens of thousands of adventurers invaded the reserve, and more than two thousand Yanomamis were killed as a result of fights and disease.

GRIEF CAUSED BY GOLDDIGGERS

Brazilian golddiggers and adventurers have made the Amazon-jungle into a bawdy-

house. Tens of thousands of little girls turned out to be kidnapped to "satisfy" the miners. Any who got a venereal disease was killed!

An eye-witness told a parliamentary commission of investigation, that witnessed decapitation of a twelve years old girl. The girl didn't want to be abused any longer. The gold digger could not stand such resistance, cut the girl's neck off and showed the head to her colleagues!

According to an other eye-witness, little girls are kidnapped in the county of Acre by "traders" and carried forward to the gold diggers at Rondonia area.

The "consumers" often buy the girls direct from their parents. For using a virgin between 10 and 14 years of age during one night, on the occasion of an "auction", prices will be paid up to \$ 800. According to the mayor of Rio Branco City, it is a custom to kill these girls if they contract a venereal disease. Their corpses are hidden into the bottom of the rivers.

Father Bruno Secci told that the police of the region is cooperating with the "traders" and brothel keepers. The police takes girls who escape back to the "owners".

An estimation is, that approximately 150 000 (!) little girls are slaves of the gold diggers in the Amazon-jungle.

NEWS FROM ENGLAND

THE UNIVERSITY'S GOLD RUSH

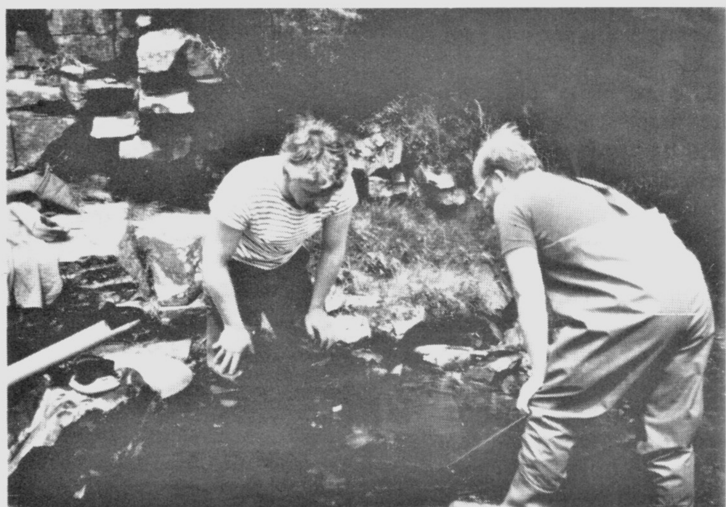
For the last three years, the Department of Adult Education at the University of Leeds, England, has organised a very unusual class which brings together amateur gold prospectors and professional earth scientists. By exchanging knowledge and sharing experiences, the Gold Study Group has emerged with strong and enthusiastic membership.

The tutor responsible for the success is Dr Rob Chapman and he offers his students an opportunity "to investigate the origins, nature and extractive metallurgy of indigenous gold occurrences." Using the facilities of the University's departments of mining and minerals engineering, one group attends

weekly for tuition in the classification of gold ores and methods of gold extraction.

A second group is recruited from all over Great Britain and meet four or five times a year to take part in fieldwork which is organised in conjunction with the British Geological Survey. The current project is to investigate the origin of the gold deposits in Leadhills and Wanlockhead by characterising the mineral inclusions with the grains of gold.

Much of the success of the group is due to the enthusiasm of Rob Chapman who works as hard as his students in his search for reward. With justification he says, "There are few areas in which enthusiasts can make valuable contributions to scientific dedicated amateur researchers."

Rob Chapman and student Vincent Thurkettle decide how to remove a large boulder from the Calliachar Burn in Perthshire, Central Scotland

GOLD IN IRELAND: Part 1: The Republic An exploration on behalf of Golden World

In view of the progress which is being made on the Golden World Project, it was appropriate to complement the "Gold in Britain" display by preparing a second one about gold in Ireland. After I had formed a small working party, two of the members (Patrick and Alan) agreed to take part in a preliminary exploration of the island during the month of April.

Before departure, we knew there was risk and perhaps we would not discover anything of interest; in particular our hopes of finding a sample of gold were low. Research had provided good news and bad news:

* The map showed there was a small river in Wicklow called the Gold Mine River. We decided this would be our starting point for our investigations.

* The bad news confirmed that most of the serious mining had finished in the 18th century.

If we failed in our mission we knew there would be one consolation. There would be no difficulty in finding the black gold which the Irish call "Guinness". Our travel to Ireland was fast. A new sea-ferry which used "sea-cats" with twin hulls had been introduced between Holyhead in North Wales and the Irish capital of Dublin. This gave us time to start our enquiries

at the National Museum where we had two surprises.

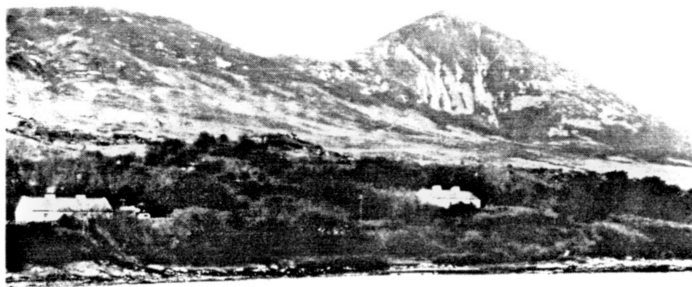
The museum was closed but special arrangements had been made to open one gallery for us. The theme was "Ireland's Gold" and for two hours we walked around the silent rooms looking at the remarkable objects on show and comparing notes.

We examined hundreds of

items made during the bronze ages from solid gold: sleeve fastenings, lunulae, bracelets, earrings, bands, rings and an early form of money. The earliest was dated at 2,500 BC and holding a special place in the collection was a sun disk which had been adapted as the symbol of the museum. Photography was forbidden but there was no objection when I made a series of sketches.

Alan panning the gravels of the Gold Mine River in County Wicklow

Croagh Patrick is rich in gold but prospecting is not welcome on account of its religious importance

The texts which accompanied the displays explained the history of the discoveries and made frequent reference to the origin of the gold in the Wicklow Mountains. We were pleased that the next part of our journey was planned for the Wicklow Mountains.

On arrival we asked the manager of our hotel about gold in the local river. We expected him to laugh but he introduced us to a workman called Brendan who told us where to find the man who owned the land surrounding the Gold Mine River. The next morning it was my job to explain our interest to the farmer, Mick Fitzsimmons. I was sure he would call for his dogs but he gave us a good welcome. He had just sold his farm and was happy to give permission for us to wash the gravels in the river. He pointed out a few hot spots and asked us to call on him at the end of the day.

We made a careful inspection of the river and on a 400 metre stretch we noted at least six places where gold might be found. The sun was shining and the day was warm as we unpacked our equipment; shovels, pans, bottles and the famous Henderson pump. It was difficult to select one place to make a start and so, like prospectors, we spread along the river bank.

I worked for forty minutes and found nothing. I moved downstream and, after another thirty minutes, had found nothing. When I met Patrick

Ron Callender tackles cracks in the rocks in an attempt to prove the 18th century reports of gold in the Wicklow Mountains

he said that he also had nothing to report. Again we changed position and noticed that the sun had disappeared. I had begun to explore cracks in the rock by the side of the water; Patrick was working on the bedrock. Within a few minutes we each began to find small samples of the precious metal.

There was a great feeling of relief. The farmer would be interested to know of our success. The man at the hotel would be pleased to receive a drink of Guinness as a reward. The most important aspect was that we had proved our research had been accurate. We continued the hard work of digging and washing as the rain started to fall. The beautiful mountains disappeared and although there was no protection from the bad weather, we could not stop our search for more gold.

Soon all our clothes were very wet but there was com

pensation in finding a few more grains. In heavy rain we ate the food we had brought with us. We continued the routine until we were so cold there was no enjoyment anymore and our only thoughts were the hot baths available at the hotel. Later in the evening we discussed our progress and hoped the good luck would continue as we planned to cross to the west coast the next day.

It was a long drive completed in bad weather but when we reached Castlebar in County Mayo the sun began to shine and we took this as a good sign. At dinner we made our plans. We had collected press cuttings which described two places of interest. A surprise vein of gold had been exposed beside a river on Achill Island during a storm in 1992; in 1989 protests had stopped a company from gold mining in Connemara.

The maps of Achill Island showed an amethyst quarry on the far side of the island

and this became our starting point. In strong sunshine there were opportunities to take photographs of the Atlantic Ocean...but the amethyst was in short supply until we reached the cottage of Frank McNamara in the village of Dooagh.

Frank collected amethyst from the hills for sale and soon began to talk about the recent gold discoveries. He confirmed the story and indicated the bridge which had collapsed during a storm and explained how the water had removed all of the river bank. He described the small gold rush which followed but would not say if there was any gold remaining. Photographs of Frank, his collection of amethysts, the small village and its river completed our enquiries.

Locating the gold mountain of Croagh Patrick was not difficult. It presented a beautiful view across the water and there were many signs to show the way. The Irish people call it "The Holy Mountain" and make annual pilgrimages to the top on the day of St Patrick - who is the patron saint of Ireland. It was for this reason that the mining company had been prevented from making its explorations. The damage to the environment was unacceptable and we had to agree with this proposition.

The map showed a possible journey of fifty kilometres which circled the mountain. The route included Doolough (that is, "the lake at Doo"),

where another gold mining proposal had been stopped by protesters, and a piece of moorland at Creggenbaun where gold occurs in the outcrops of the quartz veins. At each of the places we took photographs, asked questions of the local people, and looked for specimens to confirm the stories.

The brochure for the exhibition in the National Museum shows an illustration of a gold-covered ornament recovered from the Bog of Allen and dated as 800 to 700 BC.

As our explorations came to an end, we agreed it was important to return to Dublin before the shops closed. The visit to Ireland had been a success and we wanted to buy a few souvenirs...but the most interesting souvenirs are the illustrations which we purchased of the ancient gold objects in the national museum. The transparencies, the postcards and the booklets document the gold activity which took place in Ireland four thousand years ago; our photographs, sketches

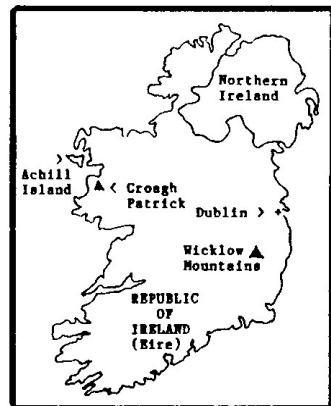
and notes help to bring the story up to date.

Ron Callender, Cheshire, England

Note: Part 2 describes Northern Ireland and will be published in the next issue of Golden Times.

References:

1. The Transactions of the Institution of Mining Engineers, Volume 25, 1903, pages 490 to 494, The occurrence of Gold in Great Britain and Ireland, J Malcolm MacLaren
2. Journal of the Royal Geological Society of Ireland, Volume vi, 1882, page 135, On the mode of occurrence and winning of gold in Ireland, Gerrard A Kinahan
3. Journal of the Royal Geological Society of Ireland, Volume iv, 1883, page 39, On the possibility of gold being found in quantity in County Wicklow: Gerrard A Kinahan

Sketch map of Ireland showing the places mentioned in the text

FINLAND'S GOLDFIELDS

In Finland's Eastern Lapland there are goldfields which have been operating for many years and are still producing gold. Two in particular are accessible to foreign visitors and offer the opportunity for an unusual summer holiday. The following notes provide some background information.

LEMMENJOKI

The first known attempts to find gold in the Lemmenjoki area date from the 1870s and at the turn of the century, up to 60 claims were recorded along the tributaries which flow into the main river (the Lemmenjoki). By 1948 the whole area had been claimed and over 200 miners washed gold between 1949 and 1951.

The tradition continues to this day. Natural gold nuggets are so highly prized that imitations are made for jewellery and the appreciation of gold is reflected in the ever-increasing numbers of new prospectors. The true professional is dwindling on account of the tough life and the lack of amenities in the wilderness. Nevertheless, as a hobby or as a summer holiday, gold washing has much to commend it.

The important gold area is located in the Lemmenjoki National Park and clearly-signposted tracks help to ensure pleasant walking in the forests. Many of the

paths lead to claims which provide an opportunity to meet the gold prospectors and at some of these claims it is possible to wash for gold.

Transportation by river boat is also recommended and it is worth allowing at least two days for any trip. Overnight shelter can be in cabins or tent. For further information:

Lemmenjoki National Park
Information Hut
FIN-99885 Lemmenjoki,
Finland
Tel. + 358-697-57111

Lemmenjoen Lomamajat Oy
FIN-99885 Lemmenjoki,
Finland
Tel. + 358-697-57135
(goldpanning and boat transportation)

TANKAVAARA

Knowing that many travellers to Finland were interested in gold panning, in 1970 a special centre was founded in the gold-bearing area of Tankavaara by two veterans of Lemmenjoki - Yrjö Korhonen and Nipa Raumala. A cafeteria service was provided from an old bunkhouse which had been donated by a local gold miner, Tauno Virtanen.

As visitors increased, there was a demand for better services and the Tankakulta Company was formed to develop Tankavaara as an amenity which would create the atmosphere of the goldfields. In time, the Gold Village emerged and now boasts a group of cabins, a small

hotel and "The Old Gold Prospector Restaurant" which can seat 150 people. Gold-washing facilities are available to the public.

The Gold Prospector Museum, together with its outdoor exhibits, concentrates on the history of gold discovery in Finland as well as the world's great gold rushes. Very soon "Golden World" will feature displays of the history of gold in over twenty other countries.

The Gold Village is open all year and, in summer, the visitor figures exceed 100 000 - of whom, half are foreigners. The nearby Urho Kekkonen National Park provides a visitor centre and three graded walks in the park - which helps to make Tankavaara the most important tourist attractions in Lapland.

For further information:

Tankavaara Goldvillage
FIN-99695 Tankavaara, Finland
Tel. + 358-693-46158
Fax. + 358-693-46261
Note! from 1 July 94 on:
Tel. + 358-693-626 158
Fax. + 358-693-626 261

TOUR OF THE GWYN-FYNYDD MINE WALES' WORKING GOLD MINE

In 1992 when Nick Warrell of Ganllwydd bought the Gwynfynydd Gold Mine in North Wales, he was confident that he would make a success of the venture. He knew the mine had a history of successes and failures but his approach would be different: one half would continue to operate as a working mine, the other half would be adapted as a tourist amenity for the summer visitors of 1993. Reports indicated the first year had been a success, "Golden Times" sent Ron Callender to investigate.

Alan joined me for the visit and we travelled together to the town of Dolgellau. Signs in two languages, "Aur Cymru/Welsh Gold", pointed the way to an attractive showroom which displayed a good range of quality souvenirs. There were two workshops occupied by a gold jeweller and a lapidary worker. Alan wanted to watch the gold worker, but a bearded Welshman in a smart red overall with the "Gwynfynydd Gold" logo arrived. Mel Thomas invited us to take our places on his 16-seater mini-bus for the half-hour journey to the gold mine.

FROM TOURIST TO MINER

We raced out of the town and began to head north along the Mawdach Valley. Soon we turned into the forest and Mel had difficulty negotiating

the narrow track which provided regular views of the Mawdach River. All the time we were climbing upwards and discussion centred on the low river level. At the mine, Mel was busy making sure that each of the passengers was fully equipped to venture underground. From a generous store of helmets, yellow anoraks carrying the motif of the mining company, rubber boots and miners' lamps, the tourists were quickly converted into gold miners and emerged into the sunshine for a fifty metre walk to the adit entrance.

Mel took charge and revealed a surprise. The helmet carried a small microphone which picked up a commentary inside the mine. We had a choice of four languages: English, Welsh, French or German. We adjusted the volume and switched on the lighting also built into our helmets; Mel opened the huge door to reveal the dark interior. We stumbled inside.

As our eyes adjusted, I saw an air-powered diamond drill and the commentary began to explain its purpose. Mel took over to provide a demonstration of drilling; not for the last time, we were glad to have head protection. We moved to a wall which had been drilled for an explosion. Mel outlined the technicalities and showed how to prepare a charge for blasting.

THE BIG BANG

To my surprise, he inserted a detonator and packed it into the last empty space. It was fastened to a wire which he now connected to the charging box. Satisfied with his work, he asked if we would take cover... and there was a rush to move along the gallery until we were out of sight. "It is a joke", I said to Alan. "He wouldn't be allowed to set it off with us here," Alan replied, but by now, Mel was telling a girl to shout "Fire!" and then press the button.

~ Discover ~ WELSH GOLD

~ at ~

Welsh Gold, The Marian,
DOLGELLAU

The noise was terrible - even with the protection. And there were shock waves of sound all around us. I hoped the door to the daylight was still standing, but all we could see were clouds of dust and vapour. By now Mel was moving us along the mine... to safety! All of his group paid careful attention to his instructions from this point.

GOLD FOR ALL

We stopped at a large cavern where the rock had been loosened from the wall but not cleared away. "Everyone likes to have a souvenir of their visit to the gold mine. This is an area rich in gold veins; we will have a stop for twenty minutes. "You keep what you find," he announced as he distributed hammers, plastic spectacles and smart, red collector's bags. Alan and I are familiar with the many objections made by "authorities". Here we had encouragement to collect our own specimens. The twenty minutes disappeared but I had found two beautiful samples of ore. I had hopes they held some gold.

MORE MACHINERY

Further along the gallery, there was more machinery. Mel showed us the "Mucker", which is a mechanical shovel on rails; then the twin-drum winze called the "Slusher" which is used to gather up rocks and gravel from the floor. During the brief demonstrations, the noise was unpleasant but it helped to give the real impression of

mining.

We moved back in time to the 19th century where a gallery of stopes had been set up to show how the gold miners used to work with candlelight. The artificial lighting adjusted in time to the commentary and although the scenes were very attractive for today's visitors, they underlined the message of difficult working conditions.

PROCESSING

We returned to the twentieth century by passing through a steel door which brought us to the plant used for crushing and grinding rocks. Speaking to us by a microphone linked to our helmets, Mel described what the workmen were doing in their efforts to recover the gold particles. We gazed at the huge "shaking table" which was continually replenished with gold-rich gravel. One ton of rock provided ½ ounce of gold and the aim was to mine 200 ounces a year in view of the special value of Welsh gold... which is about £800 for an ounce.

We were in the working part of the mine and a closed circuit television set showed a miner at work. In the distance was daylight of the main adit entrance. It was an easy matter to make our way to the starting point. Free of the protective clothing, it was time for some goldpanning. A container with space for twenty persons had been set up out-of-doors. Mel showed the technique then distribu-

ted pans to everyone. The general opinion was that it looked easy, but was a hard way to produce some gold. Nothing was found during the half-hour session.

The mine's smelter is included in the tour and apologising for the "high technology", Mell produced a kitchen pan to show how the gold dust was dried free of water before wrapping in lead foil. This "package" was placed on a crucible which goes into a furnace. The lead disappears into the clay to leave a "prill": a billet of gold for transfer to the refinery.

All this had taken two hours and we climbed on to the minibus for the return to Dolgellau with Mel continuing his cheerful commentary on the way down the forest track and the frequent views of the river Mawdach.

Back in town, Alan and I compared notes. It had been a remarkable experience: entertaining and educational. Two ladies gave us their opinion, "It was most enjoyable and a very interesting afternoon." Alan and I laughed. The ladies had not come into the mine but had enjoyed having the opportunity. This seemed a good endorsement.

NOTE: The three-hour Mine Tour costs £9.50 for an adult, and children under sixteen are charged £5 (A special rate can be negotiated for a group of sixteen persons). This fee covers travel, ent-

rance to the mine, mineral collection, goldpanning, and a visit to the museum. There is a large car park close by.

In the summer months, it is advisable to reserve a place in advance by telephoning 0341 423332 and readers who are interested can write for an illustrated leaflet entitled "Discover Welsh Gold" which is obtainable from: Welsh gold, The Marian, Dolgellau, Gwynedd LL40 1UU, Wales

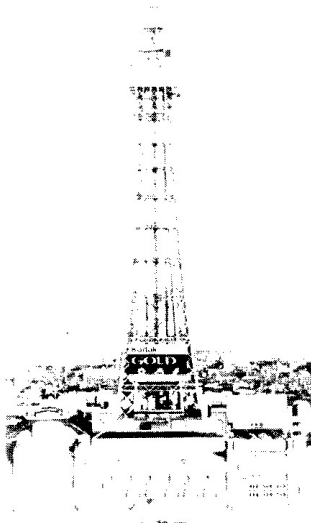
NEWS FROM GREAT BRITAIN

A GOLDEN CENTENARY

One of Britain's favourite landmarks is the steel tower which overlooks the beach known as The Golden Mile at the holiday resort of Blackpool in Lancashire. Standing at a height of 172 metres, it resembles the famous Eiffel Tower in Paris but took only three years to build at much less cost. It opened to the public in 1894 and this year celebrates its one hundred years' birthday.

The city fathers wished to mark the centenary in a distinctive manner and decided to paint the tower gold... for one year only! The Dulux paint company manufactured 1000 litres of a specially formulated paint of acrylated rubber incorporating a gold pigment: one which would stand the rigours of the wind, sea and sand of North West England and still provide a glistening gold finish.

It normally takes seven years to paint the tower but on this occasion, a team of eight painters applied the new coat by starting at the top and abseiling down the steel sections. The men were delighted when they finished two days ahead of the twelve day schedule and left the last few drops of paint to be added by Blackpool's guest of honour, a local resident who is also one hundred years old, Mrs Margaret Heap.

The Blackpool Tower

NEWS FROM AUSTRALIA

PAN, SHOVEL AND HAMMER

Great Britain shares pleasure in news of the greatest strike to be announced this year: Englishman Mark Cre-

asy from Suffolk discovers a new goldfield in Australia

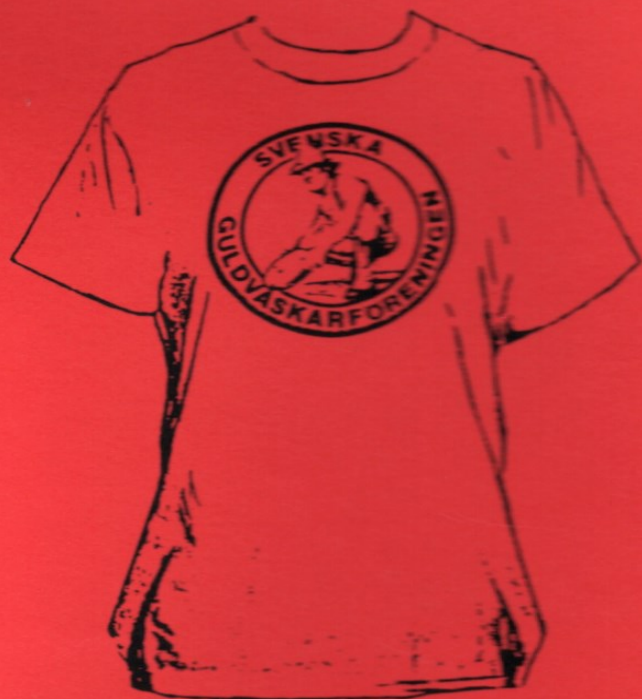
Mark had been searching since 1976 and on many occasions has been broke (that is, with no money). Now he is very rich and has already signed deals with Great Central Mines of Western Australia which bring him \$4 ½ M in cash as well as a share in the company worth \$7 M.

It was not a quick route to success. In 1976 he began prospecting in an area 500 kilometres north of Kalgoorlie in Western Australia. An instinct from his training days at the Royal School of Mines convinced him that he was working in a gold-bearing region and for fifteen years he crushed stones and panned the gravel. Eventually, assay tests recorded that he had gold in economic concentrations.

Asked for the secret of his success, he answered, "My tools were a pan, a shove and a hammer. It is a very, very long and arduous process. I was looking for nuggets but kept my eyes open!"

There is no doubt that his discovery was the result of hard work, but the reports indicate that it was just as hard to negotiate and complete his deal with the mining company. Anticipating a gold rush, Mark Creasy warns that the last claim on the gold belt was taken out in 1989 - "It's pegged so tight you couldn't get a knife in sideways."

67
Gör lite PR!
Köp en tröja!

Gul med blått tryck.

Tröjan kostar 95 kr. + porto 10:-

Betalning sker till SGF's

postgiro 63 04 54 -7. Skriv

samtidigt storlek M. eller L.

